Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 290 — ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1884 — (Ն. Տ.) 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ — 12 ԲԼՊԻԹԻԼ ԷՎՎԷԼ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ԳԱՅՄԱՆԸ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 զուրուշ։ երկու անգամի համար 2 զուրուշ է. սուէլի անգամներու համար զայն սակարկութիւն կրլլայ։

Ցրագրուած փոստաբերեալ նամակ կամ օր և իցէ դրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԻԵԼԻՔ օրագրի»

ԻՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ՝ Զալաթիա, Նոր-ատուՆկեան խան։ Իսկ գաւառներէն հեռեւեալ հասցէիս՝

درعلیه‌ده غلطه‌ده خانده نورادونکیان

غزته اداره‌سنه

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY, Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵԼԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյտոյ	համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	200
»	»	Վեցամեայ	» »	100
»	»	Եռամսեայ	» »	50
»	»	Շաբաթ	» »	4
Գաւառաց	համար	Տարեկան	» »	240
»	»	Վեցամեայ	» »	120
»	»	Եռամսեայ	» »	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ցրագրաց	56
»	»	Վեցամեայ	»	28

Դուրս ղրկուած ցրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին

ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ

գործակալութեան ձեռամբ, Բարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Ա. ԳՈՂԻՍ

ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ, հաստատեալ յամին 1852, կը հրատարակուի այժմ իբրեւ Շաբաթաթերթ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը պարունակէ նոյն չաբթու Ազգային, Ներքին, Արտաքին, Քաղաքական և Գրականական բոլոր կարեւոր լուրերն ու տեղեկութիւնները։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին, իւր մէն մի թուով, կը հրատարակէ նաեւ Խմբագրական Յեւսութիւններ, ազգային, քաղաքական, ընկերային, ընտանեկան և տնտեսական նիւթերու վրայ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին ամէն թիւը կը պարունակէ նաեւ օգտակար յօդուածներ գիտական և պատմական զանազան նիւթոց վրայ, հետաքրքրաշարժ և բարոյական նորավէպեր, և ընտիր թարգմանութիւններ ու քերթուածներ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին Հանդէս մ'է և Լրագիր մ'է միանգամայն։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը բաղկանայ մանր և հոծ տառերով կազմուած 20 երեսներէ, և տարին կը կազմէ աւելի քան 1,000 երեսներէ բաղկացեալ ընտիր հատոր մը մաքուր տպագրութեամբ, իւր ցաւելուածներէ զատ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի տարեկան գինն է միայն ԿԷՍ օսմանեան ոսկի, և վեցամեայն՝ ԲԱՌՈՐԴ օսմանեան ոսկի։ Ձեռքէ կը ծախուի 60 փարա գնով։ Թղթատարութեան տարեկան ծախքն է միայն 15 զրուշ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆ

ԴԵՐՄԱՆԱՑԻ ԵՂԼԱՓՈԽԱԿԱՆԱՑ

ԳԱՏԱՍԱՆԻՆ

Վիլհելմ Կայսրն հանդերձ ընտանեօք և Գերմանիոյ համայն իշխաններով միառեղ օրն հանելու փորձ փորձող Եղեղափոխականաց դատաստանը վերջացաւ դեկտ. 22ին Նոյն օր Նախագահ Տրէնքման միւս դատաւորաց հետ մտնելով դատարանն, անմիջապէս ծանոյց դատավճիռը։ Ռայնստորֆի, պետական դաւաճանութեան, մարդասպանութեան և հրձիգութեան «ճիրաններով ի մահ դատապարտուած է։ Բուրշ և Ֆիւշլէր, պետական դաւաճանութեան, մարդասպանութեան փորձի և հրձիգութեան ոճրով նմանապէս ի մահ դատապարտուած են։ Հոլճհաւէր, իբրեւ «ժանդակ յիշեալ եղեռնական փորձին թէ յառաջ և թէ յետոյ, տասնամեայ բանտարկութեան դատապարտուած է։ բայց Ռայնսդորֆ, Սէֆհնկէն և Թէօլնըր անմեղ ճանչուած են։ Իսկ Պախման տասնամեայ բանտարկութեան դատապարտուած է՝ մարդասպանութեան փորձի և հրձիգութեան ոճրով։ Նախագահը, թուելով այս պատիժներ, ժամ մը խօսեցաւ դատարանին նկատումները բացատրելու համար։ Բայց արդէն պատմուած եղելութեան ծանրագոյն մասերը յիշելէ աւելի բան մը չէրբաւ։ Դատապարտեալք առանց մեծ յուզման լսեցին իրենց դատապարտութիւն, որուն արդէն պատրաստուած էին։ Բայց յետ պաշտօնական գործողութեանց, ի մահ դատապարտեալ երեք դժբախտներն եռանդագին կը խորհրդակցէին իրենց փաստաբանաց հետ։ Որք անմեղ ճանչուած էին, ամենէն առաջ մեկնեցան դատարանէն, իրենց դժբախտ ընկերակցաց ձեռքերը թօթուելէ յետոյ։ Ունկնդիրքը նախընթաց օրերէն աւելի էին։

Այս «ենչանաւոր դատի» պարագայներն հեռագրելով իւր լրագրոյ, Թայմսի Թղթակիցը կ'ընէ սա դիտողութիւններ.

«Դատաստանին ամբողջ ընթացքն յոյժ ազդուապէս զգացուց ինձ թէ գերմանական ընկերութեան մակերեւոյթին ներքեւ սաստիկ դժգոհութիւն մը կը տիրէ։ Գերմանք իրենց քաղաքական հիմարկութիւններէ աւելի յառաջ գնացած են, և իրենց թշնամիներն Սահմանադրութեան տեսական ազատութիւնը բաւական չեն համարիր այլ եւս եղած յայտնութիւնք կը ցուցնեն թէ անիշխանական սկզբունքներ ընդարձակապէս տարածուած են ժողովրդեան մէջ։ Վկայներէ չատեր համակիր էին Ռայնստորֆի խորհրդոց, և գուցէ ամբաստանելոց ոմանց չափ յանցաւոր էին։ բայց որովհետեւ յանձնառու երդմն մասնիչի դեր կատարել, խնայուեցաւ իրենց։

«Բայց յայտնի եղաւ թէ բուն Ընկերվարական կուսակցութիւնը կը պարսաւէր այս ծայրայեղութիւններ։ Լայբցիկի մէջ Ռայնստորֆի ո՛չ միայն արտաքսեցաւ ոստիկանութեան կողմէ, այլ նաեւ չընդունուեցաւ Ընկերվարականաց ժողովներուն։ Իւր ուղղութիւն առաւել արմատական կը թուէր, բաղդատմամբ Ընկերվարականաց տեսական վարդապետութեան։ Ոստիկանութեան անընդհատ միջամտութիւնը գործաւորաց ընտանեկան կեանքին՝ սաստիկ դանդատներ չիմանար բացարձակապէս կառավարութենէ զուրկ Պետութիւն մը, այլ այնպիսի Պետութիւն մը յորում կեդրոնական կառավարութիւնը ջնջուած է, և անոր տեղ դրուած է կառավարութիւն մը «ժողովրդեան ձեռքէ և վասն ժողովրդեան»։ Յատկապէս մարդ սպանել կամ մարդու վնասել չէր ուզեր, բայց կը մտածէր թէ քանի մը մարդերու կորուստը մեծ բան չէր բաղդատմամբ անհուն առաւելութեանց որք այդպիսի զոհողութիւններէ պիտի ծագէին ժողովրդեան գործաւոր դասուց համար։ Իւր տեսակետով, պայթմամբ մը քանի մը կեանքերու կորուստը նման էր պատերազմի մէջ կենաց կորստեան։ Արդարապատերազմի մը կը ձեռնարկուի՝ ազգի մեծագոյն չարեաց առաջքն առնելու համար, և այսպէս Ռայնստորֆի կը կարծէր թէ իրաւունք ունէր սպաննելու մի քանի իշխանութիւններ՝ եթէ այդու կարենար ազատել հազարներ ու միլիոններ այնպիսի վիճակէ մը զոր մահէն յոյժ աւելի կը դատէ։ Բոլոր յանցանքն իւր վրայ առնելով և իւր մեղակիցները չբմեղացնել աշխատելով ցոյց տուած անձնուիրութիւնը՝ դատին ամենէն հաճոյալից երեւոյթներէն մին էր։ Ամբաստանելոց մէջ միակ անձն էր որ քիչ մը արժանապատուութիւն ցոյց տուաւ, և իրօք մահէն երկիւղ չունենալ կը թուի։ Ցարքեր չբնչանակի մէջ և լաւագոյն ազդեցութեանց ներքեւ, այս մարդ կրնար յոյժ օգտակար անդամ մը լինել ընկերութեան. և անկարելի է մինչեւ ստիճան մը չհամակրիլ նմա։ Իսկ միւս ամբաստանեալք սովորական չարագործներ լինել կը թուին։»

Թայմսի Թղթակիցն ի վերջոյ ինչ ինչ քննդատութիւններ կ'ընէ գերմանացի դատաւորներուն ամբաստանելոցն կատմամբ հետեւած անաչառ ընթացքին ու յոռի դատաւորութեան, ինչպէս նաեւ պետական դաւաճանութեան դատը պաշտպանող գերմանացի փաստաբանաց թոյլ ընթացքին վրայ։

ՊԵՐԼԻՆ, 22 դեկտ. առ Ռիվէր.

Լայբցիկի դատաստանին վրայ եղած տեղեկութիւնք սաստիկ մտահոգութիւն պատճառեցին աստ։ Ռասիոնալիստներ խուզարկութիւնք և յայտնութիւնք, որք պատճառ եղան ամբաստանելոց դատի ենթարկման, գաղտնի պահուած էին, և հասարակութիւն անպատրաստ էր այն յայտնութեանց որք դատաստանի ընթացքին մէջ երեւան ելան։

ՌՈՒՍԻԱ, ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ԲՈԼՈՆԻԱ.

Անցեալ օր Ծանուցինք թէ ռուս կառավարութեան ընթացքէն դանդատելու համար Հռոմայ Պապին ներկայացող պատգամաւորութեան գլուխը՝ Պ. Ֆրանքոմպէի Եպիսկոպոսը, բերդարգելութեան դատապարտուած է Զարին կառավարութենէն։ Այս եղելութիւն հետաքրքրաշարժ է Վատիկանի հետ ռուս կառավարութեան յարաբերութեանց տեսակետով, ուստի և այս մասին աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ տալ արժան կը դատեն.

Ալեքսանդր Դ. Կայսեր թագադրութենէն մինչեւ տարւոյս Նոյեմ. ամիսը կատարեալ համաձայնութիւն կ'երեւէր Հռոմայ Աթոռոյն և կայսերական կառավարութեան միջեւ։ Երկու իշխանութիւնք բարեկամական յայտարարութեանց փոխանակութիւն մ'ըրած էին։ Վատիկան ներկայացուցիչ զրկած էր «Հերձուածոց» վեհագոյն մի օծման, և այս առթիւ Ալեքսանդր Դ. Կայսեր կողմէ Վլանուդէլլի դերապայծառին շնորհուած ունկնդրութիւնը պատեհ առիթ մ'եղաւ քաղաքական շնորհալի ցոյցեր ընելու համար։ Ցետոյ, Վարչապետ այցելով, Զարն անդամ մ'ուս հաշտարար տրամադրութիւններ ցուցուց, ինքնաբերաբար մտնելով Կաթոլիկաց Մայր-Եկեղեցին, խաչն համբուրելով և օրհնեալ ջուրէն առնելով։ Բայց այս «մեղրալուսին» շատ չտեւեց. երկուստեք անխոհեմ արարք և լրագրաց կրքոտ վիճաբանութիւնք նորէն խանգարեցին Զարին կառավարութեան յարաբերութիւններն Հռոմայ Պապին վարչութեան հետ։

Նախ, թիւրիմացութիւն ծագեցաւ երկուց իշխանութեանց միջեւ ի մասին անուանման կաթոլիկ եկեղեցականաց։ զի այս կարգի անուանումներու մէջ ռուս կառավարութիւնը կ'ուզէր վերջին խօսքն ինք ըսել։ Ցետոյ, Ռուսիոյ Կաթոլիկաց Մետրապոլիտը, Մոհիլիվի Եպիսկոպոսն, հրամայեց իւր կղերին որ եկեղեցական գործոց վրայ ի՛նչ հրամաններ որ ստանան կայսերական պաշտօնատարներէն՝ նախապէս հաղորդեն իրեն։ Ներքին գործոց նախարարը չեղեալ հրատարակեց Եպիսկոպոսին այս որոշումը, նկատելով թէ Եպիսկոպոսն ազգով իւր իշխանութեան սահմանը կանցնէր։ Միւս կողմէ, Ժիթոմիրի կաթոլիկ Եպիսկոպոսը պաշտօնէ դադրեցուց կաթոլիկ երեց մը, որ օրթոդոքս ռուս եկեղեցականի մը թոյլ տուած էր մտնել իւր եկեղեցին։ Ասոր վրայ ներքին գործոց նախարարը կամենալով Եպիսկոպոսին թոյլատրել կէսը կորցուց։ Եպիսկոպոսն առարկեց թէ յիշեալ օրթոդոքս եկեղեցականը կամենալով եկեղեցւոյն բեմն եղած և քարոզ խօսած էր, զոր ինք անընդունելի և եկեղեցական կարգաց ու կանոնաց հակառակ կը դատէր։ բայց իւր տուած բացատրութիւն հիմնաւոր չդատուեցաւ։

Ամենէն ծանր խնդիրն եղաւ կաթոլիկութիւն ընդունած յունադաւան ռուսահպատակներուն դիմումն ի Հռոմ։ Բոլոր Բոսպորիա գաւառին Օրթոդոքսներէն մասմ, որք վերջերս կաթոլիկութեան յարած են, որոշեցին Պապին միջնորդութիւնը խնդրել վասն դադարման այն վարչային կեղեքմանց զորս կը կրեն ռուս կառավարութեան կողմէ։ 9,300 ստորագրութեամբ ծածկեալ աղերսագիր մը Հռոմ տարուեցաւ ձեռամբ պատգամաւորութեան մը, զոր Լէոն ԺԳ ընդունեց, խստանալով մինչեւ իսկ առանձնական ձեռնարկ մ'ընել ռուս կառավարութեան մօտ։ Գործն անշրմար կ'անցնէր թերեւս, եթէ անդրալեռնական մամուլը խնդիր չընէր դայն։ Գերմանիոյ կաթոլիկ լրագրեր կրքոտ յօդուածներ գրեցին, և Բոզնի բարներէն թերթ մը հրատարակեց աղերսագրոյն օրինակն, որ կարի սաստիկ բաներ ի խմագրուած էր։

Աղերսագիրը, զոր ռուսահպատակ կաթոլիկներ Պապէն կը խնդրէին մատուցանել Ռուսիոյ Կայսեր, կը վերջանար սա պարբերութեամբ որ զայրոյթ պատճառեց ի Բեռլին։ «Ամեն պարադայի մէջ, յօժարակամ պիտի հնազանդինք Ձեր Վեհափառութեան, պայմանաւ որ Հռոմայ Ս. Աթոռոյն հետ մեր միութիւն չվնասի։ Եթէ երբեք բռնի պարտաւորուինք օրթոդոքս պաշտաման վերադառնալու, ամեն կը բանային զգացում, ամեն հաւատք պիտի անհետանայ մեր սիրտերէ, և չպիտի կրնանք լա՛ և հաստատի հոգոտիներ ճաշ։...» Մուսքովական գառոզութիւնը չհանդուրժեց օտար իշխանութեան մը սոյն միջամտութեան ընդ մէջ Զարի և Նորա հպատակաց,(*) և Բեռլինի կէսպաշտօնական ժամանակը խիստ յանդիմանութիւններ ուղղեց առ կաթոլիկ եպիսկոպոսն Ֆրանքոմպէի, վասն իւր դիրքի նախարարը կամենալով Եպիսկոպոսին թոյլատրել կէսը կորցուց։ Եպիսկոպոսն առարկեց թէ յիշեալ օրթոդոքս եկեղեցականը կամենալով եկեղեցւոյն բեմն եղած և քարոզ խօսած էր, զոր ինք անընդունելի և եկեղեցական կարգաց ու կանոնաց հակառակ կը դատէր։ բայց իւր տուած բացատրութիւն հիմնաւոր չդատուեցաւ։

Ամենէն ծանր խնդիրն եղաւ կաթոլիկութիւն ընդունած յունադաւան ռուսահպատակներուն դիմումն ի Հռոմ։ Բոլոր Բոսպորիա գաւառին Օրթոդոքսներէն մասմ, որք վերջերս կաթոլիկութեան յարած են, որոշեցին Պապին միջնորդութիւնը խնդրել վասն դադարման այն վարչային կեղեքմանց զորս կը կրեն ռուս կառավարութեան կողմէ։ 9,300 ստորագրութեամբ ծածկեալ աղերսագիր մը Հռոմ տարուեցաւ ձեռամբ պատգամաւորութեան մը, զոր Լէոն ԺԳ ընդունեց, խստանալով մինչեւ իսկ առանձնական ձեռնարկ մ'ընել ռուս կառավարութեան մօտ։ Գործն անշրմար կ'անցնէր թերեւս, եթէ անդրալեռնական մամուլը խնդիր չընէր դայն։ Գերմանիոյ կաթոլիկ լրագրեր կրքոտ յօդուածներ գրեցին, և Բոզնի բարներէն թերթ մը հրատարակեց աղերսագրոյն օրինակն, որ կարի սաստիկ բաներ ի խմագրուած էր։

Աղերսագիրը, զոր ռուսահպատակ կաթոլիկներ Պապէն կը խնդրէին մատուցանել Ռուսիոյ Կայսեր, կը վերջանար սա պարբերութեամբ որ զայրոյթ պատճառեց ի Բեռլին։ «Ամեն պարադայի մէջ, յօժարակամ պիտի հնազանդինք Ձեր Վեհափառութեան, պայմանաւ որ Հռոմայ Ս. Աթոռոյն հետ մեր միութիւն չվնասի։ Եթէ երբեք բռնի պարտաւորուինք օրթոդոքս պաշտաման վերադառնալու, ամեն կը բանային զգացում, ամեն հաւատք պիտի անհետանայ մեր սիրտերէ, և չպիտի կրնանք լա՛ և հաստատի հոգոտիներ ճաշ։...» Մուսքովական գառոզութիւնը չհանդուրժեց օտար իշխանութեան մը սոյն միջամտութեան ընդ մէջ Զարի և Նորա հպատակաց,(*) և Բեռլինի կէսպաշտօնական ժամանակը խիստ յանդիմանութիւններ ուղղեց առ կաթոլիկ եպիսկոպոսն Ֆրանքոմպէի, վասն իւր

(*) Անոնք որ մեզ պատիւ ընած են կրթգալու Կաթոլիկոսական խնդրոյ վրայ մեր երկրորդ յօդուածն, օգտակարապէս կրնան խորհրդածել այս իրողութեան վրայ, որ օրինակ մ'եւս է մեր բացատրած տեսութեան։ Ծ. Խ.

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ

)(117)(

ՔՈՐԹԻՆԴ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸԲՈՒԲԻ

ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸԲՈՒԲ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ե.

Ըսէ կառավարին որ ժամ եօթնուկէսին Ս.ԷրիՔ փողոցը գայ մեզ առնու՝ Սէն-Լազարի կայարանը տանելու երեւութով, և Մէնիլմնթանի պուլվարը տանի։ Նապոլի կարասներու ալ իւր տունը թող տանի։

Դու ճանրան կը փոխես կերպարանքդ, և շրջիկ վերեզակի մարթ կ'ըզգեստուս։

Իսկ ես, աւելի վայելուչ կերպիւ հագուելու պէտք ունենալով, հայր Վինէի բնակարանին մէջ կը յարդարեմ զիս։

Եւ վաղ առաւօտ ճանրայ կ'ելնենք, Աստուծոյ յայտնութիւնը խնդրելով։

Զ.

Երեք օր զկնի այն խօսակցութեան զոր Պ. Լէքրոք ունեցեր էր Բիէտուշի հետ իւր Նապոլի բնակարանին մէջ, վարպետն և իւր հաւատարիմ գործակալն հեռացած էին Փարիզէն։

Կրանա-Օթէլէն մեկնելու և նոր անձնաւորութիւններ ստանձնելու գործը բաղձացուցածէն աւելի յաջողութեամբ կատարուած էր։

Մեծահանճար հետախուզին ծրագիրն յոյժ ճարտարապէս յղացուած էր։ Բիէտուշ ալ իւր պետէն ստացած հրամաններն ուշմութեամբ և փութանակի կատարելու մասին իւր նմանը չունէր։

Հավը երթալու կեղծ չուին հետեւեալ օրը, Նապոլն առաւոտեան ուղեւորի փոխուած էր, սեւամորթ տընտեսն ալ շրջիկ վերեզակի։

Պահուրի ձաֆէր իշխանն այժմ Ադրիսթիա Շալիմէ կը կոչուէր. Ալի ալ Բիէր Բալատրիւ։

Երկուքն ալ կանոնաւոր անցագիր ունէին հաստատող թէ Պ. Ադրիսթիա Շալիմէ ներկայացուցիչ էր Ռովսրն և ժէն.քինի տան՝ գինիներ վաճառելու համար, և Բիէր Բալատրիւ, ծնեալ ի Պուր-մ'Ուազան գիւղ Իզէր գաւառի, արտօնեալ էր զանազան վաճառներ շրջաբերել համայն Ֆրանսայի մէջ։

Եւ բան մը չկար իրենց դէմքին, կերպարանքին և ձեւերուն մէջ, որ ամենափոքր անհամաձայնութիւն մ'ուներնար իրենց անցագրոց մէջ նշանակեալ հանգամանաց։

Բիէտուշ՝ Տոֆինցի լեռնականի գըլուխ դէմք և կերպարանք առած էր կատարեալ նմանութեամբ։

Ժամանակաւ Կրընոպլ գնացած էր ծածուկ պաշտօնով, և բաւական ծանօթութիւն ունէր երկրին։

Մասին ծայրովը գիտէր դերձանի, ասեղի, թաշկինակի և նամակաթուղթի գիները։ Նմանապէս գրեթէ նոյնչափ վարպետ էր մարդիկ խօսեցնելու գործուարագոյն արհեստին մէջ, և չէր վարաներ սպասուհեաց հետ խօսելու, ոչ ալ ոստիկան զինուորաց պատասխանելու։

Հայր Լէքրոք ալ քսան տարւոյ չափ երիտասարդացած էր, բայց իւր առած տիպը չափազանցելէ զգուշացած։

Աշխարհի մէջ ցրուած առեւտրական ուղեւորաց բազմաղան տեսակներէն ընտրած էր զայն որ կը յարմարէր իւր հասակին, բնաւորութեան և ունակութեանց։

Պ. Ադրիսթիա Շալիմէ լուրջ բայց բարեբարոյ ուղեւոր մ'էր, փորձառութեամբ հանդարտացած և դիւրակեցութեան՝ եթէ ոչ հարստութեան՝ հասած ուղեւոր մը, գործերը բարձրէն բռնող, բայց պահանջմանց առջեւ զիջանիլ և իւր գնորդաց հետ յարմարակիլ գիտցող, պանդոկապետներու և խանութպաններու հետ անենդ և զուարթ, քաղաքացեաց հետ ծանրաբարոյ և քաղաքավար։

Կատարեալ Ֆրանսայի և մինչև իսկ փարիզցի մեացած էր, մասամբ մը պարզ և անկեղծ. բայց Էիվերբուլի առեւտրական տան մը ներկայացուցիչը լինելու հանգամանքն հաստատելու համար՝ անգլիական թեթեւ արտասանութիւն մը կը կեղծէր, և մինչեւ իսկ քիչ մը խստաբարոյութիւն։

Ադրիսթիա Կօտիսար մ'ստեղծած էր, երկնպատակ դեր մը, որ կը ներէր իրեն՝ ըստ պարագային՝ մի կամ միւս դէմքով երեւնալ, մերթ դիւանագէտ, մերթ կառակոր։

Իւր պայուսակին մէջ կուտէ կարճ զգեստներ, քառակուսի տափատներ և գունաւոր շապիկներ ունէր։

Բայց իւր կաշիէ արկղին մէջ, որ իւր անուան սկզբնատառերով նշանակեալ էր, ճերմակ վզկապներ և սեւ զգեստ մը կային։

Այս խմբատուն կերպարանափոխութեանց հակառակ, զօրավարին և զինուորին արշաւանաց առաջին երկու օրերը չկրցին գոհացուցիչ արդիւնք մ'ընծայել։

Ալլոն փոքր գիւղ մ'է, Աթիս ալ անկէ աւելի կարեւոր չէ, և այս երկու գիւղեր գրեթէ կից են իրարու։

Մէկ օր բաւեր էր հետախուզելու զԱլլոն, զԱթիս և շրջակայները։

Պ. Լէքրոք տեղեկութիւն հարցուցեր էր օթեւան անուամբ զարդարեալ պանդոկներուն մէջ, ուր քանի մը ժամ միայն կեցած էր՝ և գրեթէ ստուգապէս հասկցած էր որ այն կողմերը պէտք չէր վնասել։

Իրիկունն Աթիսի եկեղեցւոյն եռին Բիէտուշի բերած տեղեկութիւնն ալ հաստատած էր իւր պետին համոզումը։

Հետեւեալ կայարանն ալ, այն է ժիւվիզի, նոր բան պատահած չէր։

Փոքրիկ առուտրական կեդրոն մը կայ անդ և մեծ ապարան մը, որոյ տէրը չէր կրնար բնաւ յարաբերութիւն ունենալ Թոլպիաքի և ընկերաց հետ։

Միւս կողմէ, երկաթուղւոյն երկու ճիւղի բաժնուած այս կէտի վրայ կառափնոց անդադար անցուդարձէն արտադրեալ շարժումը բնականաբար կը հեռացնէր այնպիսի մարդիկն՝ որք առանձնութեան պէտք ունէին։

Դոնէ Պ. Լէքրոք այսպէս կը դատէր, ինչպէս որ հակամէտ էր նաեւ կարծելու թէ թշնամւոյն բանակի կեդրոնն այնչափ մօտ չէր Փարիզի։

Եւ, դժուարին պարագայից մէջ, իւր բնազդման կը հնազանդէր միշտ, որ յոյժ քիչ անգամ կը սխալեցնէր զայն։

Ուստի հաւատաց թէ անօգուտ էր յամենալ ի ժիւվիզի, և երրորդ օրն առաւօտուն Սավինեի–Սիւր–Օրժ գնաց, ուր Բիէտուշ ալ հասաւ ժամ մը վերջը, քալելով ծրարն ի յուսս։

Սավինեի բաւական ընդարձակ տեղ մը լինելով կ'արժէր քիչ մ'աւելի կենալ անդ։

Հաղարի չափ բնակիչ ունեցող աւան մ'է, որոյ շրջակայները բազմաթիւ ապարանքներ ու ամարանոցներ կան ցրուիւ։

Ամրութիւններէն քանուերկու հազարամեթր հեռաւորութիւն ունի, և առանց երկարաձգոյն խօսքն ընելու, երկու գեղեցիկ խճուղի կը տանին անդ, մին Անֆիերի քաղաքագունէն ելնելով, որ Սայէն ու Լանժիւմօէն կ'անցնի, միւսն ալ Իթալիի քաղաքագունէն սկսելով, որ Վիլժիւիֆէն ու ժիւվիզիէն կ'անցնի։

Ըսել է թէ Սավինեի ճշդիւ պէտք եղած պայմաններուն մէջ կը գտնուէր։

Ոչ շատ մօտ էր Փարիզի, ոչ շատ հեռի։ Դիւրամատոյց էր, հեշտ՝ բայց սուրհանդակի կառք ուղեւորութեան դադրելէն ի վեր քիչ բանուկ ուղիներով։ Բնակիչք վարժ են օտարականներ տեսնելու, մեծամեծ քաղաքաց բնակիչներ, որք այդ գաւառակաց մէջ առժամեայ կամ միայուն բնակութիւն կը հաստատեն։

Հին աւատապետ ազնուականներ, բեւեռնին կապելով գործէ քաշուած վաճառականներ, իրենց ընտանեաց ժառանգական կալուածոց մէջ ապրող քաղաքացիներ, երկիրը գրեթէ բաժնած էին իրենց մէջ, և քով քովի կը բնակէին։

Երկիրն, որ բաւական ազեղ է մինչեւ ի ժիւվիզի, հաճելի երեւոյթ մը կ'առնու երբ Օրժի առուգած հովիտը կը մտնէ ոք։ Մառաւէտ է և անհարթ, երկու հանգամանք, զոր շատ կը սիրեն գիւղաբեր Փարիզցիք։

Այս գեղանկար փոքրիկ խորշ աւազակ մ'ոլասխ է ընդ մէջ այն մերկ դարահարթեներուն՝ որք վերին Սէնի ընթացքը կը շրջապատեն, և Պոսի արգաւանդ բայց տիրատեսիլ դաշտերուն։

Մինչեւ իսկ գեղեցիկ անտառ մը կը տեսնուի Օրժի և Իվէրի գեւախառնուն.քէն անդին։

Միով բանիւ, զուարճալի և միանգամայն թաքչելու յարմար տեղ մ'է։

Պ. Լէքրոք մանաւոր տեսակէտով կը գնահատեր այս ամեն առաւելութիւն։

Կը խորհէր թէ Սավինեի շրջակայները կատարելապէս պարտէին յարմարիլ Պ. Թոլպիաքի, և թէ իւր վրանն, եթէ տեղ մը անկած էր, այս գաւառակի մէջ պարտէր լինիլ, որ յատուկ տրամադրութիւն ունէր թէ՛ դարանամուտ լինելով կռուելու և թէ՛ առանձնակեցութեան համար։

Բան մը կ'ըսեր իրեն թէ այդ կասկածելի անձին գործողութեանց կեդրոնն այդ հեղեղատներուն, անտառներուն ու առուներուն մէջերն էր։

Ասանր չէր դրաւեր անոր ուշադրութիւնը, թէ և գեղեցիկ բլրոյ մը վրայ շինուած էր։

(Շարունակելի)

անխոհեմ ձեռնարկութեան։ Պատգամաւորութեան դժբախտ պետը տուժեց իւր կրօնակցաց համար. երեք տարի բերդարգելութեան դատապարտեցաւ։ Ռուսիոյ բերդերէն միոյն մէջ, և այս վճիռը ծանուցանելով, իմաց տրուեցաւ Ֆրանքովսքիի Եպիսկոպոսին թէ պէտք է աղօթէ Վեհ. Զարին արեւշատութեան համար, որոյ դիմութեան կը պարտի ծանրագոյն պատժոյ մը չդատապարտուիլը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆԵՐ

Թարգմանագրոյ Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ դեկտ. 21 թուով. «Մակեդոնիոյ մէջ անկարգութեանց պատահելուն լրոց վրայ, զորս օտար մամուլը կը տարածէր, Բ. Դուռն լրջօրէն քննեց խնդիրը։ Կուսակալէն և դատական կառավարիչներէն առնուած պատասխաններ բացարձակապէս կը ժխտեն անկարգութեանց գոյութիւնն, ի բաց առեալ Պուլկարիայէն և Արեւելեան Ռումելիէն աւազակայ խմբերու արշաւանքն ի Մակեդոնիա։ Կառավարիչը կ'ըսեն թէ հրոսախմբերը կը կաղմուին այդ երկու երկիրներու մէջ, և երբ Օսմ. զօրքերէ կը հալածուին, յայտնի պաշտպանութիւն կը գտնեն պուլկարական իշխանութեանց կողմէ։ Կառավարիչը կը դանդատին նաեւ թէ յայտնապէս կրթութեան համար բացուած պուլկար դպրոցներ խռովութեան կեդրոններ եղած են, ուստից գաղտնի գործակալներ կը դրկուին երկրին ամէն կողմերը, բնակիչները գերգռելու և լուրեր տարածելու իբր թէ Թուրքերը կը հարստահարեն Քրիստոնեայներն։ Այն տեղեր ուր կ'ըսուի թէ սպանութիւնք և հրձիգութիւնք կատարուեր են և բնակիչք չարչարուեր են, բնաւ հետք չէ գտնուած այդպիսի եղելութեանց, և ես ինքս ալ ատ ի Կ. Պոլիս մամուլը աղբիւրներէ չեմ իմացած թէ այդ ծանուցեալ դէպքեր ստուգապէս պատահած լինին»(*)։

Լոնտոնի լրագիրք կը հրատարակեն ազատական Լորտ Ռոզպերիի մի նամակն, որ բաղմաթիւ Լորտերու ուղղեալ է, խնդրելով անոնցմէ որ Լորտերու Ժողովոյն բարենորոգման սկզբամբ հաւանող ազնուականք իրեն հետ հաղորդակցին՝ այս մասին միաբանութեամբ ծրագիր մը յօրինելու համար։

Բերլինէն, 24 դեկտ. Միրոնովիչ գընդապետի–տեղակալն այս օրերս դատապարտուած էր Սարա Պէքէր անուն դեռահաս աղջկան իբրեւ սպանիչ։ Բայց այժմ Մոսքուայէ կը ծանուցուի թէ Ֆրանսացի երիտասարդ մը յայտարարած է իշխանութեան թէ ինք էր սպաննած զՕր. Սարա։

Աֆղանստանայ Էմիրին նորագոյն գաղտփարն եղած է ելեկտրական լուսով լուսաւորել զԲեսապուլ Պաշտօնականներ ղրկեր է Ռուսիայ, առ այս հարկ եղած կարգադրութիւններն ընելու։

Վերջին թղթաբերով առնուած Թարգմանիներու մէջ սա հեռագիրը կը գտնենք Քորէայի դէպքին վրայ.

Հանկ–Քանկ, 20 դեկտ. Ի Սէմուլ (մայրաքաղաք Քորէայի,) ամսոյս 6 ին, չինացի զօրքերն յարձակեցան պալատը պահպանող ճապոնցի զօրաց վրայ, և իրենց բազմութեամբ յաղթելով անոնց, ազատեցին թագաւորը։ Ճապոնցիք իրենց դեսպանատունը քաշուեցան 3 մեռեալ և 5 վիրաւորեալ ունենալով։ Հոն Քորէացիք նորէն յարձակեցան ճապոնցւոյ վրայ, և ճապոնական դեսպանատունը քանդեցին։ Ճապոնի դեսպանն իւր պահպանի զօրքով կրցաւ ամբոխը ճեղքելով մինչեւ Ցովեզրն երթալ։ Սէմուլ բնակեալ 30 ճապոնցիք ջարդուեցան։ Երկու կողմերն ալ զիրար կ'մեղադրանեն իբրեւ նախայարձակ։ Ճապոնի և Չինու կառավարութիւնք քննիչներ կարգեցին։ (Ըստ նորագոյն հեռագրոյ մը, Ճապոնի կառավարութիւնը զօրք կը ղրկէ Քորէա, որով հաւանօրէն վէճի պիտի բռնուի նաեւ Չինու կառավարութեան հետ։)

Անգլիա պատրաստութիւն կը կատարէ ճիպարլգար նոր զօրք ղրկելու, որք ի հարկին եգիպտոս պիտի երթան՝ հոն գտնուող անգլիական բանակն ըստուարացնելու։

Օտէսայէ կը հեռագրուի թէ տեղւոյն օտարահպատակ Հրէից պաշտօնապէս խմաց արուած է թէ իրեն առաջնակարգ վաճառական բաղէնդա պէտք է առնուն, վճարելով տարին հազար ռուպլի, ապա թէ ոչ՝ պէտք է մեկնին Օտէսայէ։ Ռոսիհեաեւ Օտէսայի Հրէից մեծագոյն մասն աղքատ է, այս հրաման պարզապէս կը նշանակէ Հրէից խմբովին արտաքսումը ռուսական հողէն։

Բէչդայէ կը հեռագրուի դեկտ. 23 թուով թէ ոստիկանութիւնն երեւան հանեց ընկերվարական գաղտնի տպարան մը, և ձեռք անցուց շատ թուղթեր և ձերբակալեց երկու անձեր։

Սոֆիայէ կը հեռագրուի թէ 1885 մայիսին Պուլկարիա մեծ հանդիսիւ պիտի տօնէ հաղարամեակն Ս. Մեթոդիուսի, որ քրիստոնէութիւն և գրականութիւն մտցուց Պուլկարաց մէջ։ Թրնովայի Արքեպիսկոպոս Բլէմենդի նախագահութեամբ մասնախումբ մը կազմուեցաւ, որ սոյն ազգային տօնն իւր հովանաւորութեան ներքեւ առնուլ առաջարկեց Ալէքսանդր իշխանին, որ հաւանեցաւ։

Լէյպզիգի (Աւստրիա) Դրամագրչի Ընկերութիւնն իւր տումարները քննելով 80,000 ֆլորինի մօտ բաց մը գտաւ։ Տնօրէն Պ. Զէնարի բէվոլվէրով մ'ինքզինք սպաննեց դեռ չձերբակալուած։

Թան լրագիրը կը հաւանի կարմիր ծովու եղերաց վրայ գերմանական և իտալական գաղթականութեանց հաստատման, ըսելով թէ այս կերպով հակակշիռ մը պիտի դնայ այդ երկիրներու մէջ Անգլիոյ գերիշխանութեան դէմ։

Թիմպուքդուի (Ափրիկէ) Մահմեդական Սուլթանին կողմէ պատուիրակ մը Բարիզ կուգայ՝ ֆրանսական կառավարութեան հետ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու։

Սերպիոյ կառավարութեան կողմէ Թոփալովիչ գնդապետն և երկթուղայ տնօրէն Պ. Ռիխգէր պատուիրակ կարգեցան Վրանիայի մօտ որոշելու սերպ և Թուրք գծերուն միացման կէտն։ Օսմանեան պատուիրակք արդէն հասած են։

Սոֆիայէ կը ծանուցուի թէ երկաթուղայ շինութեան խնդիրն, որուն համար Ալէքսանդր իշխանին նախարարութիւնը ծրագիր մը ներկայացուցած էր Խորհրդարանին, այնպիսի սաստիկ վէճ մը յարոյց Երեսփոխանաց մէջ, որ ծրագրոյն կուսակիցք և ընդդիմադիրք բռնցի հարուածներ սկսան տալ իրարու, և Երեսփոխան մը ոտիկանի ձեռամբ դուրս տարուեցաւ ժողովատեղէն։ Եթէ այդպէս երթայ, Աւստրիա ի զուր կը սպասէ երկաթուղւոյ միութեան։

Բուլգարիէն Քրիստոֆորէնց կը հրատարակէ նամակ մը Բեռլսպուրգէ, որ կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնը Մակեդոնիոյ դէպքերը կը նկատէ ո՛չ թէ ինքնարուխ արտայայտութիւն կրօնական մոլեռանդութեան, այլ իբրեւ ցոյց մը այն փորձերու դէմ զորս Պուլկարք կ'ընեն զինուելու համար։ Ռուսիա սոյն խնդրոյ վերաբերմամբ շատ զգուշաւոր ընթացք մը պիտի բռնէ երեւի, նկատելով թէ որ եւ է Պուլկարական շարժումի ծանրպէս կը վտանգէ եւրոպական խաղաղութիւնն և անպատեհ է նոյն իսկ Պուլկարաց շահուն տեսակէտով։

Տիկին Բլոմիսի Հիւգի դատաստանն յունուարի առաջին շաբթուն պիտի սկսի, ըստ Ն. Տ.։

Տիկին Բլոմիս, և Պ. Մոռէնի եղերական գէպքը Իտալացի թատերգակի մը նիւթ մատակարարած է սրտայոյզ թատերգութիւն մը յօրինելու, որ ներկայացուած է կամ պիտի ներկայացուի Միլանի թատրոնին մէջ։ Պ. և Տիկին Բլոմիս Հիւգի պատերները սոյն ներկայացման մասը կը կազմեն։

Ֆրանսացի երեւելի եւմոգէտ Պ. Լէոն Սէյի նախագահութեամբ Միութիւն մը կազմուեցաւ՝ ցորենի և հացի գիները մանքերու պատճառաւ բարձրացնելու քաղաքականութեան դէմ դնելու նպատակաւ։

Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարար Դոլգոյ կոմսն ամէն օր անհամար անանուն նամակներ կը ստանայ մայրաքաղաքին ամէն կողմերէն և մինչեւ իսկ գաւառներէն, ծանուցանող թէ ուժանակի ական դեռեղուած է իւր պաշտօնատան ներքեւ, կամ թէ ի մահ դատապարտուած է Ոչնչական Մասնախումբին կողմէ, և թէ այս վճիռ պիտի գործադրի՝ առաջին անգամ որ համարձակի դուրս երթալ ներքին գործոց պաշտօնատանէն։ Ուստի, կոմսը խստիչ անգամ դուրս կ'ելնէ. նախարարական խորհրդոյ իսկ ներկայ չգտնուիր, և այն օր որ դուրս ելնէ, կառավարութեան գանձէն 500 բուբլիի բացառիկ ծախք մը կը լինի, նախարարին պաշտպանութեան պէտք եղած բացառիկ միջոցներն ի գործ դնելու համար։

(*) Այս բանութեանց լուրերը տարածեցին Բէլ Մէլ Կազէթ, Տէյլի Նիւզ և այլ անգլիական լրագրեր, բայց Սեւանիի անգլիական հիւպատոսն իսկ, Պ. Պլընդ, կը հերքէ զայն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՆ. ԵՍԱՅԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Գոհութեամբ կը լսենք թէ Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հիւանդութեան վիճակն զգալի կերպիւ բարելաւիլ սկսած է մէկ երկու օրէ ի վեր։

Ն. Սրբազնութիւնք դարմանող բժիշկներն են Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտի և ֆրանսական դեսպանատան գլխաւոր բժիշկ Տօքթ. Մահէ։ Իսկ Սրբազան հիւանդին քով շարունակ հսկող բժիշկն է Տօքթ. Բոպէնսոն որ վերոյիշեալ բժշկաց հրահանգաց համաձայն առօրեայ դարմանները կը տանի։

ԱՄԵՆ. ԽՐԻՄԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ

Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Խահէմ փաշա հեռագրած է Վանայ կուսակալին, որպէս զի փութացնէ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի ի Պոլիս դալուստը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Պատրիարքական Տեղապահ ԴերՏ. Դէպրդ Մ. վարդապետ Ռուսճուգլեան չկրցաւ երեկ իւր բանակցութիւնը շարունակել դատական և կրօնական գործոց նախարար Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշայի հետ՝ Մէվլուտի տօնին պատճառաւ։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱՐԱՆԻ ԽՆԴԻՐ

Ազգ. Վարչութեան Քաղաքական ժողովը Ռուսական խորհրդոյ հետ համագումար նիստ պիտի ընէ այսօր, նախ քան զգումարումն Խառն ժողովոյ, «Ներսէս Վարժապետեան» Ռուսումնարանի բացման խնդրոյն վրայ յիշեալ Խորհրդոյ և Հանդանակիչ Մասնաժողովին միջեւ համաձայնութիւն մը դոյացնելու նպատակաւ։

ԱԶԳ. ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուէր Հայուհեայ ընկերութիւնն, որ ի՛նչան ազգ ժամանակ մը դադրեցուցած էր իւր նիստերն, երեկ գումարեցաւ ի Դալաթիա։ Ատենաբացուցած միջոցին, ժողովոյն Ատենապետ Աղն. Տիկին Նէքտար Զունդ՝ սրտայոյզ ճայնիւ տխուր բանախօսութիւն մ'արտասանեց Հոգելոյս Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հօր ցաւալի մահուան առթիւ, և Երեսփոխանուհիք յոտին կանգնեալ և խորին տխրութեամբ յարգանք մատուցին առ իրենց սիրելի ու ազգասէր ՆԱԽԱԳԱՀն եւ ԲԱՐԵՐԱՐ։

Աւարտիկ Տիկին Ատենապետն արտասանած բանախօսութիւնն.

Ազնուափայլ Տիկնայք և համեստուհի Օրիորդք, սիրելի ընկերակիցք իմ,

Մեր այս օրուան Օրակարգին անցնելէ առաջ տխուր պարտք մ'ունիմք կատարելու։ Նախընթաց մեր Ընդհ. ժողովին ժամանակ, մեր սիրելի նախագահ Ամեն. Ներսէս Սրբազան Պատրիարքն հիւանդ էր, ամենքիս ալ մտատանջ էինք իւր վիճակին նկատմամբ և ջերմագին մաղթանքներ ըրինք իւր առողջութեան համար։ Բայց Նախախնամութիւնն այլ տնօրինութիւն ըրած է եղեր։ Ներսէս ոչ այլ եւս կայ, թողուց զմեզ և իբրեւ ժրաջան մշակ, արքունի հովիւ և ճարտար նաւապետ պարտասեալ թողուն զնաց հանդչելու անմահութեան մէջ։ Ողբաց զինքը բոլոր ազգը լացաւ, և դեռ կուլայ ամբողջ Հայաստանը։ Մրջոյի առուել ծանրաթախիծ և առաւել ի սրտէ ըլլալու է մեր ամքն իրեն համար, որ մեր նախագահը, մեր ընկերութեան հիմնադիրն և պաշտպանն էր։ Ամենուս աչքի և մտաց առջեւ է իւր հայրական եռանդն որով մեր տարեկան չրջանի Ընդհ. ժողովոյ բացման կը նախագահէր։ Անմոռաց պիտի մնայ սուգիւ իւր յիշատակը մեր սրտացեալ սրտերուն մէջ։ Ցուսով եմք եւ այսու միայն մխիթար, թէ ի վերուստ երկնից կամարէն ալ պիտի շարունակէ նա նախագահել մեր խորհրդոց եւ օրհնել մեր ձեռնարկն։ Արտասուալից աչքք, բեկեալ սրտիւք եւ երախտագիտական անմոռաց ըզգացմամբք, ըսեմք Ազնուափայլ Տիկնայք եւ համեստուհի Օրիորդք. «Օրհնեա՛լ ըլլայ անուն եւ յիշատակ մեր անմոռաց Նախագահ Ներսէս Սրբազանին»։

Այս առաւօտ հետեւեալ Պաշտօնական Մանուցումն ստացանք, որոյ վրայ մեր ինչ ինչ խորհրդածութիւններն ուրբաթ աւուր թուով պիտի ներկայացնենք.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կրօնական Ժողովոյ Ազգային Կենտրոնական Վարչութեան

Ազգային Վարչութեան Կրօնական Ժողովն Հանոյ ամենանական խնդիրն, որ ժամանակէ մ'ի վեր գայթակղեցուցիչ հրատարակութեանց նիւթ եղած է, ուշադրութեան առաւ, և յետ քննութեանց՝ հանգամամ դոյացոյց թէ Հանոյ մէջ կատարուած սոյն ամենանութիւնն՝ այսինքն Նարիկի ընդ Հայրապետի պսակը բռնի եղած չէ, և ոչ այնու եղանակաւ, ինչպէս նկարագրուած է Արեւելք լրագրոյ 189 թիւ և օգոստոս 19 թերթով հրատարակեալ թղթակցութեան մէջ, հետեւապէս և Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս Բէքմէկեան և Տ. Ստեփան քահանայն ազատ են բոլորովին Արեւելքի նոյն թղթակցութեամբ յիշատակուած գայթակղեցուցիչ ազդրքէն։

Գումարգարի Մայր եկեղեցւոյ Պէշիկեան և Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանաց Հոգաբարձութիւնս փափաքելով Լուսաւորչեան վարժարանի ձեռագործները վիճակահանութեամբ արդիւնաւորել և այնու դրամական նպաստ մ'ընձեռել երկսեռ վարժարանաց աղքատիկ մանկտւոյն, փութացան և պատուաւոր ազդայիններէ մասնաժողով մը կարգած է ի գլուխ հանելու համար վիճակահանութեան սոյն ձեռնարկը։

Հոգաբարձութիւնս պարտք կը համարի ներկայ պաշտօնական յայտարարութեամբ չերմագին հրաւէր կարդալ և ուսումնասիրական դգացմանց կոչում ընել այն ամէն ազդայնոց որք աղքատիկ մանկուտւոյն կրթութեան ծառայման փափաքող են ի սրտէ, և խնդրել որ ինքնայօժար նպաստն վիճակահանութեան սոյն գործին որոյ արդիւնքը թարգմանի մանկուտւոյն կրթութեան սահմանուած է։

Պատուաւոր Մասնաժողովոյ անդամք են.

Տեարք

Նաշիտ	Խաչատուրեան	Ատենապետ
Միհրան	Իւղիւքճեան	Ատենադպիր
Համբարձում	Գալանօղլան	Գանձապետ
Հմայեակ	Մաղաքեան	Հաշուակալ
Յարութիւն	Եաղճեան	Անդամ
Լեւոն	Գալանօղլան	»

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Երկսեռ վարժարանաց
Ատենադպիր Ատենապետ
Սիմոն Հանէր Մ. Յ. Մելքիսեան

1884 դեկտ. 17

Ի Խորհրդարանն Հոգաբարձութեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դատական Նախարար Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշա թէպէտ երէկ պիտի մեկնէր մայրաքաղաքէս, սակայն Վեհ. Սուլթանին փափաքանաց համաձայն, ներկայ գտնուեցաւ երէկուան կրօնական հանդիսին։

Վսեմ. Նախարարն այս առաւօտ պատիւ պիտի ունենայ Եըլդիզի պալատն երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, և կը կարծուի թէ այս օրուան Մարսիլիոյ չոգենաւով ճանբայ պիտի ելնէ։

Երէկ Վեհ. Սուլթանը Մէվլուտի տօնին առթիւ Պէշիկթաշի մզկիթը գընացած ատեն, սպարապետ Ղազի Օսման փաշան և Կայսերական Թիկնապահ Նամըգ փաշան պատիւ ունեցան Նորին Վեհափառութեան կառքին մէջ նստելու. իսկ վերադարձին միմիայն Ղազի Օսման փաշան նստած էր Վեհ. Սուլթանին դիմաց, որ Եըլդիզի հրապարակին վրայ կառքէն իջնելով ձի հեծաւ և մինչեւ պալատ ձիով գնաց։

Երէկուան հանդիսի միջոցին Պէշիկթաշի ոստիկանապետ Հասան փաշա Նորին Կ. Վեհափառութեան մասնաւոր համակրութեան արժանացաւ։

Արտաքին գործոց պաշտօնատունը թէեւ երէկ դոց էր, բայց նախարար Ասիմ փաշա ժամ ինն միջոցներն իւր պաշտօնատունն երթալով քանի մը ժամ զբաղեցաւ օտար թղթակցութեանց դիւանի տնօրէն Նաում էֆէնտիի և Բ. Դրան առաջին թարգման Տավուտ էֆէնտիի հետ։

Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյ, որ Պէպէք կը բնակի, իւր զբաղմանց չատութեան պատճառաւ գիշերները Բերա անցնելուն հարկադրեալ է, հրամայեց որ Բերա փոխադրէ իւր բնակութիւնը։

Կ. Պոլսոյ սերպական դեսպանատան քարտուղար Պ. Պոզոսովիչ՝ որ ժամանակէ մը հետէ Պէլգրատ կը գտնուէր, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ ի մտոյ Ռուսիա կ'ուղեւորի արձակուրդով, և երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմոֆ կը յաջորդէ նմա առժամեայ կերպիւ։

Տպագրական վերատեսչութիւնն հետեւեալ ազդն ուղղած է մայրաքաղաքիս լրագրաց։

«Կ. Պոլսոյ մէջ օտար լեզուաւ հրատարակեալ թերթ մը վերջերս լուր մը տուաւ զոր արտատպեցին եւրոպական մի քանի թերթեր։

Այն զրոյցին նպատակն էր հաստատել տալ թէ Բ. Դուռն հրամայեր է որ Մաքսատան պաշտօնէից ամսականք չվճարուին առանց եղմտական նախարարին յատուկ հրամանին. թէ մաքսատան վերատեսչութիւնը պատասխաներ է որ այդ որոշման գործադրութիւնը կրնայ անպատեհութեանց հանդիպիլ և հաստատեց երկու երրորդը նուազեցնել։

Բ. Դուռն այս տեսակ հրաման մը չէ տուած և հետեւաբար այն տեսակ պատասխան մ'ալ չէ տրուած մաքսատան վարչութեան կողմէ։ Վեհ. Սուլթանին հովանւոյն ներքեւ մաքսատան պաշտօնեայք միշտ կանոնաւոր և ամբողջովին ստացած են իրենց թոշակներն։

Վերոյգրեալ լուրք բոլորովին անհիմն է։»

Երէկուընէ սկսեալ սպարապետի դրան և արքունի թնդանոթարանի պաշտօնէից մէկ մէկ ամսական կը տրուի։

Թէրճէմանը Հագիգաթ կիմանայ թէ ամբաստանիչ ատենի նախագահ Պէքէր պէյ վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին անդամ պիտի անուանի ի մօտոյ։

Փարէ Պուրս երիտասարդ-լրագիրը Փարիզի Բոնթուար–ա'Լս.քանթ դրամատան տնօրէն Պ. Տէնֆերթ Բոշերոյի ուղեւորութեան վրայ խօսելով, որոյ ժամանումը ծանուցին.ք երեկ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ։

«Հաճութեամբ կը տեսնենք թէ Բոնթուար ա'Լս.քանթ դրամատունն, որոյ ազդեցութիւնն օր աւուր կ'աւելնայ Սերպիական երկաթուղեաց վրայ, իւր անմիջական աջակցութիւնը կը նուիրէ Օսմանեան երկաթուղեաց միացման գործին։ Միւս կողմէ կ'իմանանք թէ այլ եւս կարծեաց անհամաձայնութիւն չկայ այս գործով զբաղող դրամատեարց նոր խմբակին և երկաթուղեաց հին ընկերութեան միջեւ։ Այս տեղեկութիւնք լաւ աղբիւրէ հաղորդուած են մեզ»։

Վաղը՝ հինգշաբթի՝ Եւրոպացւոց Տարեգլուխ լինելով, Բերայի Սանթա–Մարիա եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի, ուր ներկայ պիտի գտնուին Աւստրիական դեսպան Պ. Բարիչէ դեսպանատան բոլոր պաշտօնատարներով, ինչպէս նաեւ աւստրիական հպատակ երեւելիք։ Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ, պաշտօնական ընդունելութիւնք պիտի լինին դեսպանատան մէջ։

Ժամանակէ մ'ի վեր, կ'ըսէ Ֆար, Բ. Դրան և Պուլկար կառավարութեան յարաբերութիւնք կնճռոտ երեւոյթ մը կ'առնուն։ Թուրքիոյ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը կը պահանջէ որ Կ. Պոլսոյ Պուլկարական գործակատարը Բ. Դրան հետ իւր յարաբերութիւնները Թուրքերէն լեզուաւ կատարէ, և ֆրանսերէն գրուած բոլոր ծանուցագրերն ետ կը դարձուցանէ։ Բաց աստի, Բ. Դուռը չուզեր որ և է դիւանագիտական հանդամանք ընծայել յիշեալ Գործակատարին յարաբերութեանց, և իբրեւ պարզ վարչական գործ կը նկատէ զանոնք։

Ֆար կը ծանուցանէ թէ Թարասս–Ատանայի երկաթուղւոյն արտօնատէրք իրենց Ֆէրմանն անգիական ընկերութեան մը յանձներ են, որ ի մօտոյ յիշեալ գծին շինութեան պիտի ձեռնարկէ։

Այս փոխանցման պայմանագիրը կնքուեր է այս օրերս։

Պոլսոյ մաքսատան պաշտօնեայք նախընթաց իրիկուն ժամեակով (տանդէլա) լի մեծ մտուկ մը բռնեցին, որ Մարսիլիոյ վերջին չոգենաւով եկած էր, մայրաքաղաքիս դեսպանատանց պաշտօնատարներէն միոյն հասցէին, սակայն կերեւի թէ առեւտրական տան մը համար էր։

Մոնիթէոր սապէս կը պատմէ այս իրողութեան պարագաները։ Դեսպանատան Դալասը մաքսատուն գնաց մտուտին առանալու համար, և մաքսատան պաշտօնեայք՝ առանց դժուարութիւն յարուցանելու և մաքս պահանջելու՝ յանձնեցին դայն անոր, սակայն ետեւէն մաքսատան դէտ մը ղրկեցին, որպէս զի հսկէ։

Դէտը տեսնելով որ մտուտկը փոխանակ դեսպանատուն ղրկուելու, Բերա տուն մը կը տարուէր, ուր Պոլսոյ մեծ վաճառականներէն մին կը բնակէր, հարկ գտաւ միջամտել և ապրանքը գրաւել։ Ասոր վրայ Դալասն անյայտ եղաւ և քննիչն հրամայեց բեռնակիրներուն որ մտուտկը մաքսատուն տանին, ուր այս իրողութիւնը ծանուցանող տեղեկագիր մը պատրաստեցաւ։

Այժմ քննութիւն բացուած է ըստուգելու համար որ դիւանագիտական արդիւնք չլինի այս ամենն, և եթէ հաստատուի իրողութեան ստուգութիւնն, հարկ եղած դիտողագիրը պիտի ուղղուի առ որ անկ է։

Անատոլուի մէջ վարակեալ գաղղիական ախոռի խնդիրն աւաւել քան երբէք ուշադրութիւն դրաւած է այժմ պաշտօնական ակմբոց մէջ։

Կայսերական կառավարութիւնը նկատողութեան առած լինելով այդ կարեւոր խնդիր, այս օրերս ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ յատուկ շրջաբերականներ ղրկուեցան գաւառաց, յանձնարարելով կուսակալներուն որ անմիջապէս տեղեկութիւն հաղորդեն թէ այդ ախոռն ի՛նչ աստիճան ծաւալումն ստացած է, թէ ո՞ր տեղէն կուգայ գլխաւորաբար, թէ ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնուած են և պէտք է առնուին այդ սարսափելի ախտին առաջքն առնելու համար։

Գուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սթոյչօֆ մայրաքաղաքս եկաւ։

Գոնեւայի գաւառին Բէժիի գործակալ Քեանի Փաշագատէ Բիֆթի պէյ յիշեալ ընկերութեան կողմէ հեռագրաւ կ'Պոլիս կոչուած է աւելի կարեւոր պաշտօնի մը գլուխն անցնելու համար։

Այս օրերս Ռուսիայէն Վլատիմիր Միխայիլովիչ Քարլովիչ անուն մարդ մը Պոլիս բերուեցաւ ընդ հսկողութեամբ։ Սա յիսուն և հինգ տարեկան է և իրեն կընկերանայ իւր մանկահասակ աղջիկն, Իւլբէն անուն։

Կը պատմուի թէ այս մարդ, որ Օսմանեան հպատակ է, Մոսկուայի շրջակայքերը քարոզած աղանդական վարդապետութեանց պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր ձերբակալուած և բանտարկուած էր։ Վերջերս Բեռլսպուրգի Օսմանեան դեսպանին միջնորդութեամբ արձակուեցաւ բանտէն այն պայմանաւ որ անմիջապէս դուրս ելնէ Ռուսիոյ հողէն և այլեւս ոտք չը կոխէ հոն։

Վլատիմիր Քարլովիչ ուսեալ անձ մ'է, և 1881 ին և 1883 ին մէկ մէկ գիրք հրատարակած է Բեռլսպուրգի և Մոսկուայի մէջ. այդ հրատարակութիւնք ևս կը վերաբերին իւր տարածած աղանդին։

Աշխարհիկ ոստիկանութեան դուռը տարուեցաւ, իւր գիրքերն ալ ի միասին։

Ալեքսանիոյ Պիւտուա կոչուած գաւառակէն կը գրեն թէ՝ Դարատաղլիք ութ ալեքսանիցի Իսլամ կողմերը և սպաներ են Բալաչին կոչուած տեղը։ Զարագործներէն մի քանին վիրաւորուեր են։ Դարատաղլիք իրենք զիրենք արդարացնելու համար կ'ըսեն թէ ըստպանեալք գաղ որսորդներ էին՝ որք Նիքոլաս իշխանին վերապահուած անտառաց մէջ կ'որսային։

Եէմէնէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Պէտոյ կոչուած արաբ ցեղն ապստամբեր է, և Էօմէր փաշա բազմաթիւ զօրք ղրկեր է անոնց վրայ։ Կերեւի թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է, բայց մանրամասն տեղեկութիւնք չկան դեռ։

Թէպէտ Կ. Պոլսոյ մէջ մինչեւ ցարդ սաստիկ ցուրտ չըրաւ, ընդհակառակն Պոմնիոյ մէջ սաստիկ ձիւն տեղացեր է, հաղորդակցութեան ուղիք ծածկուեր են և բազում մարդիկ մեռեր են լեռներուն վրայ։

Այս օրերս Եէմէնի մէկ երկու կողմերն երկրաշարժի բուռն ցնցումներ տեղի ունենալով, կառավարութեան պաշտօնատան մը երկրորդ յարկն և բազմաթիւ տուներ կործաներ են։ Ութ հոգի փլատակաց ներքեւ մնացեր են։ Բատեհ անուն գիւղն, որ 30 տունէ կը բաղկանայ, հիմնովին կործաներ է։ Նմանապէս Ասիրն, Մուհաթիպ և Պէնիայիտ գիւղերը մեծամեծ վնասներ կրեր և բաւական մարդիկ մեռեր են։

Թէրճէմանի Հագիգաթ անցեալները ծանուցած լինելով որ Առեւտրական և երկրագործական Նախարարի կողմէ Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի Սէլանիկ պիտի ղրկուի անտառաց և հանքաց քննութեան պաշտօնով, յիշեալ նախարարութիւնը պաշտօնական ազդով մը կը ծանուցանէ թէ արդարեւ Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի Սէլանիկ պիտի ղրկուի, բայց ոչ այդ պաշտօնով։

Պոլսոյ Սուլթան–Սէլիմ մզկիթին գլխաւոր իմամ Հասան էֆէնտի, որ 100 տարեկան էր, մեռաւ այս օրերս։ Սա 22 տարեկան էր երբ յիշեալ մզկիթը մտաւ և 78 տարիէ հետէ կը վարէր զայդ պաշտօն։

ՎԻԵՆԱ. —Երեկուան Արեւելքի Բ. էջին Դ. սիւնակին 36րդ տողին մէջի «Քրէչտի Ֆոնսիէ դրամատան» բառերը պէտք է կարդալ «Քոնթուար տ'Էսքանթ դրամատան»։

Ամեն անոնց որք կը տառապին լուանոպոլիզմէ, դիսանդ կարկամութիւնէ և Ղաղին ցաւերէ, կը յանձնարարենք Տօքթոր Ալպերի տիեզերահռչակ և գրեթէ հրաշալի դարմանիչը։ Ուրեմն բոլոր հիւանդներն ամէնայն Լոնտոնի Դիմեն Տօքթոր Ալպերի, Փարիզ, Բլաս տիւ Թրան, 6, և անոնցմէ շատերը պիտի գտնեն իրենց առողջութիւնը զոր ձեռք բերելէ յուսահատած էին։ Բժշկութիւն թղթակցութեամբ, հեռանդութեան մանրամասն պատմութիւնն հաղորդելէ յետոյ։ Տօքթոր Ալպէր դրամ կ'ընդունի լաւ արդիւնքներ տեսնուելէ յետոյ միայն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ
ՓԱԿՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ

Փարիզ, 29 դեկտ.

Ծերակուտի և Երեսփոխանական ժողովոյ նստաշրջանն այսօր փակուեցաւ՝ պէտք եղած բոլոր գումարներուն քուէարկութենէն յետոյ։

ԵՐԿԱԱՇԱՐԹ ԻՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ, 30 դեկտ.

Անատալուպիայէն եկած վերջին տեղեկութիւնք 1000 ի կը հասնին երկրաշարժի զոհերուն թիւը։

ԴՐԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԶԱՒԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Զալաթիա, 19 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑԵՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	.....	110
3 » » » (վճարկին)	.....	109 5/8
3 » Բարիզ » (պանքայի)	.....	22 92 1/2
» » » (վճարկին)	.....	23

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՐԾԱԹՈՒԹՈՅ
Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երեկ երեկոյ գոցուեցաւ	դ.կին	8 38
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	8 38
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	8 38 1/2
Բարձրագոյն դիր	»	8 38 1/2
Նուազագոյն	»	8 38 1/2
Կէս օրին	»	8 38 1/2
Իւնիֆիէ Եգիպտական (Գ. Կ.)		70 22 1/2
Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ		70 20
Բերայի մէջ		— —
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. Կ.		70 22 1/2
Կէս օրին		70 22 1/2
Հէվալէսիզ		20
Բէօօր գանսոլիտէի		—
» իւնիֆիէի		—

Փոխառութիւն	1863	...ֆր.	72
»	1865	»	57 50
»	1869	»	50
»	1873	»	44
Պան տիւ Թրէզոր		Անգլ. Լ.	20 75
Ռումելիի երկաթուղի		ֆր.	44 50
Թպիլիսօսի տը Բրիօրիթէ		»	385
Բամծեթուղի Լաւրիօմի		»	68

ԲԱՀԵՆԵՏՈՒՆՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	3 28
Փրէտի ժէնէրալ (Գ. Կ.)	Օսմ. Լ.	7 4
Պանք տը Գոնս	»	5 25
Սօս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լ.	3 25
Թրամուէյ	» »	292 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	զրշ.	100
20 ֆրանկնոց	»	87 32
Անգլիական ոսկի	»	110 22
Բօյ խարէթալ	»	90 3
Փրիմիջ	»	51 10
Ռուպլի Թղթադրամ	»	8 75
» արծաթ	»	89 10
Ֆիորին	»	9 2
Մէտ. արծ. (տարբ.)	»	108 4
Վիեննոց	»	102 30
Հինգնոց	»	102 30
Մէթալիք	»	99 10
Պրինձ	»	780
Թղթադրամ	»	3200

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 30 Դեկտեմբեր ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ գոցուեցաւ		99 1/8
Օսմն. բացուեցաւ		8 1/16
» գոցուեցաւ		8 1/6
Օսմն. փոխառութիւն 1865		11 1/4
» » 1869		10
» » 1871		68 1/2
» » 1872		19
» » 1873		3 3/4
Փոխառութիւն	1877	81 1/4
Պանք Օթօման		13 3/4
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)		95 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)		63 3/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		87 3/8
Տպրտ Սահիբ		62 3/8
Տօմանիալ (փոխառ. Լաչիլտ)		87 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ	1877	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		—

Վիեննա, 30 Դեկտեմբեր ժամ 10 վ. 30 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		123 60
Օսմանեան երկաթուղի		21 20

Բարիզ, 30 Դեկտեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	բաց	109 17 1/2
» » 3 %	բաց	79 50
Օսմանեան քոնսոլիտէ բացուեցաւ		8 15
» » գոցու. (գ. կ.)		8 12 1/2
» » 1865		57
» » 1869		50
» » 1873		44
Օսմանեան երկաթուղի		44 25
» Բէյթի բաժնեթուղթք		512 50
Պանք Օթօման		599 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ		522 50
» Ֆոնսիէ		1332 50
Բաժնետոմս Լիոնի (գաւբ. կոր.)		1233 75
Սուէզի ջրանցք		1837 50
Ռուսական 5 % 1877ի		100 1/2
Իտալական Ռանթ		99 15
Եգիպտական միացեալ գոց		322 5
Պրազիլական (արտաքին)		60 1/4
Բրիօրիթէ Թիւրք		387 50
3% Հելլենական		355
Ձէք Լոնտրայի վրայ		25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԹ ՊՈՒՐՍ

Դեկտեմբեր 30 ժ. 10, վ. 45

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 %		109 16 1/4
Օսմանեան »		8 12 1/2
Եգիպտական միացեալ		322 50

ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ԲԱՂՈՒԱԾ

ԿԱՐԻՆ

Դեկտ. 7. —Նշանաւոր դատաստան մը տեսնուեցաւ տեղւոյս կառավարական ժողովոյն մէջ։ Օվայի կամ Կարնոյ դաշտի գաւառակի դատաւորն (Հաքիմ) Հայաթի էֆէնտի ամբաստանուած լինելով, իբր թէ յանիրաւի գրքամներ ստացած լինի ժողովրդէն, զկնի երկար քննութեան՝ պաշտօնանկ եղաւ և տասնուհինգ օր բանտի և տուգանաց դատապարտուեցաւ։ Հայաթի էֆէնտի մայրաքաղաքիդ Պետական Խորհրդոյն բողոքեց այդ վճռոյն դէմ։

Բ. Ղ. Ի

Նոյեմ. 27. —Երկու օր յառաջ Ա. մեն. Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարքի մահուան յիշատակը կատարուեցաւ դիւզաքաղաքիս Գլխաւոր եկեղեցւոյն մէջ։ Գեր. Փոխ-Առաջնորդն Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Խարխանեան պատարագ մատոյց և սրտաշարժ դամբանական մը խօսեցաւ։ Ժողովուրդն եկեղեցիէն Միացեալ Ընկերութեանց վարժարանը անցաւ, և հոն աչակերտաց կողմանէ ճառեր և ուղերձներ արտասանուեցան ի յիշատակ հոգելոյս Հանդուցեալին։ Թէ՛ Միացեալ Ընկերութեանց վարժարանին աշակերտք և թէ՛ Ազգանուէր Ընկերութեան վարժարանին աշակերտուհիք խմբովին և մէկ մէկ մահանուէր պսակ ունենալով առաջին, եկեղեցւոյ արաքոզութեանց ալ ներկայ եղան։ Բզի չէր կրնար չյիշել որ հանգուցեալ Պատրիարքին նորհիս տարիներէ ի վեր իւր վրայ տիրող տառապանքներէ։

—Մեր Փոխ-Առաջնորդն որ Մշոյ Ս. Կարապետի միաբաններէն է, յատուկ և պաշտօնական հրաւէր ընդունեցաւ նոր վանահօր ընտրութեան ժողովոյն մասնակցելու համար երթալ ի վանս։ այլ նա քիւրդերէից այցելութեամբ ըլլալով, չմեկնեցաւ վիճակէս։ Գեր. Խարխանեանի հովուական այցելութիւնք մեծապէս օգուտներ կ'ընծայեն գիւղօրէից և մանաւանդ վարժարանական խնդրոց։

—Գաւառակիս տեղական Մէհմէտ Ալի պէյ տեղական գործոց համար Կարին երթալով, այս օրերս իւր պաշտօնատեղին վերադարձաւ։

ԲԱՂԵՇ

Նոյեմբեր 28.— Կ. Պոլսոյ յոյն երիտասարդներէն Տ. Բ. Անտոնեաքի էֆ. զինուորական բժշկի պաշտօնով տեղս կը գտնուի և արդէն իւր ազնիւ բնաւորութեամբն առհասարակ հայ և թուրք ժողովրդեան համակրանաց արժանի է։ Անցեալ օր Գեր. Տեղապահ Ս. Հօր այցելութիւն տալով՝ չորս օսմ. լիրա նուիրեց Խնդրակատարի յառաջիմական ձեռնարկին. Ցանձնաժողովն որ ներկայ էր այդ նուիրատուութեան, որոշեց փրանս. լեզուաւ շնորհակալութեան նամակ մը գրել. այդ նուէրը լաւ տպաւորութիւն ըրաւ քաղաքիս ազդայնոց վրայ։

— Գեր. Տ. Սահակ վարդ. Ա.յվատեան ամէն կիրակի մէկ մէկ եկեղեցի երթալով կը շարունակէ իւր ոգեւորիչ քարոզները. քաղաքիս երիտասարդներն առ Նորին Գերապատուութիւնն զգացած իրենց սէրը գործնականապէս յայտնելու համար Մեծ. Բարութիւն Բէնտերեան և Յովսէփ Ամէտեան էֆէնտիներու առաջնորդութեամբ գեղեցիկ ժամացոյց մը գնելով նուիրեցին անցեալ կիրակի մի սրտաշարժ նամակաւ. Գեր. Տ. Սահակ վարդապետ եւս մի քանի խօսքերով իւր շնորհակալութիւն յայտնեց։

— Բնիկ վանեցի Արժ. Տ. Յակոբ վարդապետ Մ. Մկրտիչեան, միաբան Սեւասոյ անապատի, այս օրերս ատ ժամանեց Ս. Երուսաղէմ երթալու համար։ Գեր. Տեղապահ Հայրն և Սահակ վարդապետ համնզեցին որ հոս մնայ. կը լսենք թէ Ամիրդոյ Ս. Յովհաննէսի վանուց վանահայր պիտի կարգուի։

— Դատարանաց անդամոց նոր ընտրութիւն ըլլալով՝ Մեծ. Մովսէս Պատրիկեան և Բարունակ Խէնչէրեան էֆէնտիք անդամ ընտրուեցան, որք քաղաքիս և շրջակայից ազգայնոց համակրանաց արժանի են։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Տփղիսի Հայ լրագրոց մէջ կը կարդանք հետեւեալները.

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

ՂԶԼԱՐ, Նոյ. 24. — Մարդկային բնութեան յատուկ է ընտելանալ ամենայն տեսակ տպաւորութեան, թէ՛ ուրախ և թէ՛ տխուր։ Այսպէս մեր քաղաքացիք քանի տարիէ ի նեղանալով իրենց չարաքաստիկ վիճակից իրենց ֆիզիքական և տնտեսական կեանքում, կարծես թէ քարացել էին սրտով և նոցա ջղերն անտարբեր պիտի մնային նոր հարուածի դէմ։ Այսու ամենայնիւ Ներսէս Պատրիարքի մահուան դէպքը մի նոր, բնականից վեր, հարուած տուեց ժողովրդին, մի դառն հառաչանք հանեց նորա սրտի խորքից, նա հասկացաւ թէ ո՛րքան մեծ էր նորա կորուստը։

Տեղւոյս Հայոց հոգեւոր դպրոցի վարչութիւնը մի փառաւոր հոգեհանդիստ կատարեց ամսոյս 18ին Պօլսոյ Պատրիարք Ներսէսի համար։

Այս օրը Լուսաւորիչ եկեղեցում բաւական ժողովուրդ հաւաքվեց իւր ցաւակցութիւնը յայտնելու. դիպաղրքը դրած էր եկեղեցւոյ մէջ տեղը սեւ թաւիշով ծածկած, չորս կողմը դրած էին սեւազարդ աչտանակներ և պատել էին օրիորդաց և արական ուսումնարանի սանիկները. դիպաղրքի վերայ խաչի և աւետարանի մէջտեղ կանգնած էր մի մեծ և գեղեցիկ ծաղկեայ պսակ սեւ և սպիտակ լայն ժապաւէններով զարդարած. պսակի մէջտեղ երեւում էին այս խօսքերը հաստատուն խօսքերը. «Ներսէս պատրիարքին. նուէր երախտապարտ սրտից»։

Մեծապատիւ տեղւոյս յաջորդը, որ այս օր պատարագ էր մատուցանում, ամբիոնից մի գեղեցիկ քարոզ ասաց, բացատրելով ժողովրդին հանդուցեալ Ներսէսի երեւելի գործերը։

Զկնի պատարագին երբ բոլոր հոգեւորականք դիպաղրքը շրջապատեցին հոգեհանդիստը կատարելու, երեւեցաւ մեծաշուք հոգաբարձու Պ. Աստուածատուր Կամֆեանցը և ասաց մի պատուական և խորզգացած դամբանական, ուր տեղ պարոն ճառախօսը չաս յարմարին բերեց Լուսի Բլանի այս խօսքերը թէ «կան մարդիկ, որոնք գեանի երեսում թաւալած ուելի բարձր են, քան թէ ուրիշները որ կանգուն են»։ Ճաւը մեծ տպաւորութիւն գործեց հանդիսականների վերայ, որոնց թիւը կանանց ժողովուրդ հաւաքվեց իւր ցաւակցութիւնը յայտնելու. դիպաղրքը դրած էր եկեղեցւոյ մէջ տեղը սեւ թաւիշով ծածկած, չորս կողմը դրած էին սեւազարդ աչտանակներ և պատել էին օրիորդաց և արական ուսումնարանի սանիկները. դիպաղրքի վերայ խաչի և աւետարանի մէջտեղ կանգնած էր մի մեծ և գեղեցիկ ծաղկեայ պսակ սեւ և սպիտակ լայն ժապաւէններով զարդարած. պսակի մէջտեղ երեւում էին այս խօսքերը հաստատուն խօսքերը. «Ներսէս պատրիարքին. նուէր երախտապարտ սրտից»։

Մեծապատիւ տեղւոյս յաջորդը, որ այս օր պատարագ էր մատուցանում, ամբիոնից մի գեղեցիկ քարոզ ասաց, բացատրելով ժողովրդին հանդուցեալ Ներսէսի երեւելի գործերը։

Զկնի պատարագին երբ բոլոր հոգեւորականք դիպաղրքը շրջապատեցին հոգեհանդիստը կատարելու, երեւեցաւ մեծաշուք հոգաբարձու Պ. Աստուածատուր Կամֆեանցը և ասաց մի պատուական և խորզգացած դամբանական, ուր տեղ պարոն ճառախօսը չաս յարմարին բերեց Լուսի Բլանի այս խօսքերը թէ «կան մարդիկ, որոնք գեանի երեսում թաւալած ուելի բարձր են, քան թէ ուրիշները որ կանգուն են»։ Ճաւը մեծ տպաւորութիւն գործեց հանդիսականների վերայ, որոնց թիւը կանանց ժողով

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 — 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՑՈՐԵՆ.— Հրապարակը հատատ և գները որ շաբթուն սկիզբը թոյլ էին այժմ բռնուած են։ Հասաւ 18,000 գրիւ կակաչ ցորեն, 6,000 գրիւ կարծր ցորեն և 5,000 գրիւ Կիրգա։ Վաճառեցաւ 6,000 գրիւ կարծր ցորեն, 20,000 կակաչ եւ 5,000 գրիւ Կիրգա։ Պատրաստ 20,000 գրիւ կակաչ ցորեն։

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ.— Այս շաբթու իբր 5,000 գրիւ վաճառեցան ի գին 12 3/4–13 ղ. գրիւը՝ այս գներով գնողք կան բայց ապրանք կը պակսին։

ԳԱՐԻ.— Տեղական սպառման համար իբր 6,000 գրիւ վաճառեցան ի գին 12 3/4–13 ղրշ. գրիւը։ գները բռնուած են։ վաճառք կը պակսին մի պատերազմական պաշտօնատունը 1,000,000 գրիւ կը խնդրէ։

ՁԱՎՏԱՐ.— Այս շաբթու իբր 80,000 օխա ապրանք վաճառեցաւ ի գին 24 փղ։ Հրապարակը հատատ է։ գնողներ կան։

ԼՈՒԻԶԻԱ.— Այս շաբթու իբր 150,000 օխայ Բուռմէլիի և Գանուրի ապրանք վաճառեցան ի գին 115 – 145 ղրշ 100 օխան։ Դրսի համար գործ չկայ բայց տեղական սպառման համար պահանջը խիստ լաւ է։ Սեպտեմբերէն ի վեր տեղական վաճառմանց թիւը 4,200,000 օխայի կը հասնի։

ԲԱԿԼԱ.— Շաբթուս գործ չէ եղած այս տեսակին վրայ։ Գները մնայուն են ի գին 25–26 փարա օխան առանց մթերքի։

ՍԻՍԵՌՈՆ.— Այս շաբթու հրապարակս համար վաճառեցան 70,000 օխայ ապրանք, Պաղքէսէր և չղիպայք ի գին 65–68 փղ օխան։ Գները հատատ բայց գործառնութիւնք սահմանափակ են։

ՖԹԱՆԱՀՈՒՆՏ.— Այս շաբթու գործ չէ եղած տեղս։ 80,000 օխայի չափ պատրաստ կայ, բայց տերերը կը դժկամակին վաճառելու թէև գնողք 25 1/2–26 կ'առաջարկեն։

ՍՈՒՍՍԱՄ.— Այս շաբթու իբր 250,000 օխա մեծաւ մասամբ Մէրսինի ապրանք վաճառեցան ի գին 220 և Պալքէսէր 115 փղ օխան։ Մաս մը Մէրսին տեղաւորեցան Օռէսսի համար ի գին 110–112 փղ օխան։ Գները հատատ եւ պահանջը լաւ։

ՓԱՆԱՐԵԱ ԵՆՄԻ.— Այս շաբթու որ և է գործ չեղաւ։ 44–46 փղ օխան գնող չկայ։ Հրապարակը հանդարտ եւ գները ակար են։

ՓԷՆՏԻՐԻ ՀՈՒՆՏ.— Որևիցէ գործ չէ եղած այս շաբթու։ ապրանք կը պակսին և գները անուանական են։

ԱՖԻՈՆԻ ՀՈՒՆՏ.— Գործ մը չէ եղած, ոչ գնող կայ եւ ոչ ալ մթերք։

ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՈՒՆՏ.— Գործ չըլլար՝ Մարսիլիոյ գները կարի անկեալ ըլլալուն պատճառաւ։

Ա Լ Ի Ւ Ր

Ցօներու սաթիւ մեծաքանակ վաճառմունք եղան թէ՛ տեղական և թէ դրսի համար հատատ գներով։ Վաճառեցաւ 28,000 պարկ։ Պատրաստ 21,000 պարկ, որոց 10,000 պարկը Օռէսսա, 3,000ը Պրայլա, 8,000ը տեղական։

Դ Ա Ղ Թ Ա Բ Ե Ր Ք

ԵԱՖԷԱՐ.— Հասաւ 2,560 պարկ։ Վաճառեցաւ 3,560 պարկ։ Պատրաստ 3,000 պարկ։ Հրապարակին վրայ գնողներ կան։ գները միօրինակ թոյլ են։

ԽԱՆՈՒԻՆ.— Հասաւ 1000 պարկ։ Վաճառեցաւ 1000 պարկ։ Պատրաստ 4,000 պարկ։ Հրապարակին վրայ բաւական գնողներ կան և լաւ գործեր կը լինին հատատ գներով։

ԲՐԻԶԶ.— Հասաւ 750 պարկ Անգլիական եւ 430 պարկ Իտալական։ Վաճառեցաւ 1,150 պարկ Անգլիական և 430 պարկ Իտալական։ Պատրաստ 4500 պարկ Անգլիական և 150 պարկ Իտալական։ Հրապարակը բանուկ է։ հատատ գներով վաճառումներ կը լինին։

ՄՈՍ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 2,000 մնտուկ։ Պատրաստ 3,000 մնտուկ։ Հրապարակը միջակ էր այս շաբթու անփոփոխ գներով։

ՓԱՐԻԻԶ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 3,000 մնտուկ Ամերիկեան և 300 վարիլ Ռուսական։ Պատրաստ 4,000 մնտուկ Ամերիկայի և միայն 300 վարիլ Ռուսական։ Հրապարակը հատատ է կարի։ վաճառողք կը բռնեն գներին։

ԱՊԱԼԻ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 1,000 մնտուկ։ Պատրաստ 10,000 մնտուկ։ Այս ապրանաց վրայ լաւ գործեր կը լինին հատատ գներով։

ՊՊԵՂ.— Գները լաւ բռնուած են, պահանջը կը շարունակէ։

ՈՐԴԱՆ ԿԱՐՄԻՐ.— Նշանակելի կարեւոր գործ չկայ։

Ո Դ Ի

ԱԼԻՔՈՂ.— Ցօներու մտենալու սաթիւ գործօն հրապարակ մը ունեցանք այս շաբթու և բաւական հատատ գնով վաճառումներ։ Հասաւ 270 տակառ։ Վաճառեցաւ 220 տակառ։ Պատրաստ 200 տակառ։

ՌՈՄ.— Այս շաբթու գործառնութիւնք կարեւոր էին։ Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 250 տակառակ։ Պատրաստ 400 տակառակ։

Մ Ե Տ Ա Ղ Բ

ԵՐԿԱԹ.— Նշանակելի փոփոխութիւն չկայ ոչ սատ և ոչ ալ եւրոպական հրապարակաց վրայ։ Տեղս այս շաբթու գործերը բաւական նշանակելի են, 110 թօնոյի կը հասնին։ Հասաւ ոչինչ։

ԱՆԱԳ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 70 տակառակ։ Պատրաստ 70 տակառակ։ Պահանջը տկար է բայց գները բռնուած։

ՋԷԼԻԴ.— Հասաւ 200 մնտուկ։ Վաճառեցաւ 100 մնտուկ։ Պատրաստ 1,400 մնտուկ։ Հրապարակը հանդարտ է։ գները անհատատ։

ՓԱՐԹԷԶ.— Հասաւ 1000 տակառակ։ Վաճառեցաւ 2,000 տակառակ։ Պատրաստ 20,000 տակառակ։ Շաբթուս Բուռմէլիի համար ուզարկումներ եղան։ գները անփոփոխ են։

ԹԷՆԵՐԷ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 100 մնտուկ։ Պատրաստ 400։ Հրապարակը հանդարտ է, տկար գներով։

ՁԻՆԿՕ.— Հասաւ ոչինչ։ Վաճառեցաւ 60 տակառակ։ Պատրաստ 530 տակառակ։ Հրապարակը հատատ է, բռնուած գներով։

Մ Ա Ն Ի Ց Ա Թ Ո Ւ Ր Ա

ՄԱՀՈՒՏԻ.— Այս շաբթու առաջին ձեռքերէն մի քանի հազար ծրար ապրանք վաճառեցան լաւ տեսակը 6–6 1/8, երկրորդը 5 1/8–5 3/4 և երրորդը 5 3/8 մինչ 4 1/2 ղ. լիպրան։

ԼՈՆԴՈՆ ԳԼՈՒՈՒ.—Փոքր մաս մը վաճառեցան ի գին 4 7/8–5 1/4 ղ. լիպրան։

ԵՒԼԻԹՆ ՊԼԶԻ.— Այս ապրանաց վրայ բաւական վաճառմունք եղան, նեղ տեսակներ մինչ 94 1/4 ղ. և լաւ տեսակներ 4 22/40 ղ. լիպրան։

ԽԱՄ ԱՍՊԱՐ.—Կարեւոր գործ չկայ։ մի քանի վրոր մասեր վաճառեցան զանազան գներով։

ԹԷՆԶԻԹ.— Այս շաբթու հատատագոյն գներով բաւական վաճառմունքներ եղան։

ՊԱՍՄԱ.— Շաբթուս հրապարակը բաւական գործօն էր և ի մասնաւորի ուժգին թուրք պատերազմներու լաւ նոր տեսակ մուտի գործի վրայ էրզրումներու ճոքերու, ալեբէնիլի և ուրիշ տեսակ կարմիրներու վրայ։

ՄԱՆՍԱ.—Գործառնութիւնք միջակ էին այս շաբթու սակայն հատատ գներով։

Հ Ա Ն Բ Ա Մ Ո Ւ Խ

Շաբթուս հրապարակը կարի հանդարտ էր բայց գները լաւ բռնուած են։ Հասաւ 2,100 թօնս։ Վաճառեցաւ 2,500 թօնս։ Պատրաստ 15,000 թօնս։

ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՖԹԻՔ.— Այս շաբթու վաճառեցաւ 32 հակ որոց 20ը Սիվրի–Հիսար ի գին 20 1/4 և 12ը Էնկիւրիւ ի գին 19 3/4 օխան։ Պատրաստ 5,300 հակ։ Հրապարակը իւր հանդարտութեան մէջ կը շարունակէ։ գները ակար են առանց գնողի։ Լոնտրա վաճառեցաւ 350 հակ վան ճերմակ ի գին 13 1/2 և գունաւորը 12 1/2 բէնա լիպրան։

ԲՈՒՐԴ.— Շաբթուս կարեւոր որ և է վաճառում տեղի չէ ունեցած գները թոյլ են։

ՄԵՏԱՔՍԱ.— Վաճառեցաւ 27 հակ Բոքանի տեսակ որոց 6 հակը Մէրքեզան և 21 հակը Բոքանի ի գին Լ. Օ. 1.90–2.08 օխան։ Պատրաստ 350 հակ։ Հրապարակը ընդհանրապէս հանդարտ է։ Գնորդք միայն Բոքանի ապրանքները կը փնտռեն։

ԲԱՄԲԱԿ.— Տեղական սպառման համար վաճառմունք կը լինին հատատ գներով։

ՖԻՆՏԻՐ.— Այս շաբթու նշանակութեան արժանի գործ չէ եղած։

ԿԱՊԵՐՏ.— Շաբթուս վաճառեցաւ 104 հատ Սաուսախ 73 Ֆրանք; 7 հատ մեծ Գասպա 30 Ֆրանք, 300 հատ Շերվանի նոր և հին Նամազլի 27 Ֆրանք, 150 հատ Շերվանի նոր նամազլի ի գին 32 1/2 Ֆրանք հատը և 300 մէթրօ Ֆէրրաղան 13–19 1/2 Ֆրանք քառակուսի մէթրօն։ Պատրաստ 4000 հատ։ Հրապարակը հանդարտութեան մէջ կը շարունակէ, գնորդք սակաւաթիւ են, և գները ընդհանրապէս թոյլ։

ԱՅՏՈՆ.— Այս շաբթու վաճառեցան 25 կոլով, որոց 15ը Գարահիսար և 5 Թավշանը ի գին 175 ղրշ ֆինոնիէամբ և 5ը Պալքէսէր ի գին 135 ղրշ ֆինոնիէամբ։ Պատրաստ 260 կոլով, նոր։ Հրապարակը այս շաբթու կարի հանդարտ էր, գնորդք սակաւաթիւ լինելուն գները ընդհանրապէս ակար են։

ՓԻԹՐԻ.— Այս շաբթու 4,000 օխայ վաճառեցան որոց 600 օխան ապխատուած Նիկտէ ի գին 21 3/4, 1,500 օխայ դեղին բանուած 16 1/2 և 2,500 օխայ Սալարդա 3 1/2–4 ղ. օխան։ Պատրաստ 25,000 օխայ։ Հրապարակը բաւական բանուկ էր։ գները հատատ են։ գնորդք կան։

ՄԱՆՈՒՏԶԻ.— Այս շաբթու որ և է վաճառում տեղի չունեցաւ։ Պատրաստ 900 օխայ։ Սարդին տեսակաց համար պահանջը լաւ է։

ՍԱԼԷՔ.— Այս շաբթու վաճառում տեղի չունեցաւ։ Պատրաստ 1500 օխայ։ Հրապարակը բանուկ է թէ այս տեղի և թէ դրսի համար։ Գները հատատ են։

ՄԵԼԲԱՄՈՒ.— Այս շաբթու վաճառում տեղի չունեցաւ։ Պատրաստ 1,300 օխայ։ Հրապարակը հանդարտ է։

ԿԱԶԼԻՆ.— Այս շաբթու որ և է վաճառում տեղի չունեցաւ հրապարակը կարի հանդարտ է թոյլ գներով։ Ֆրանգօ ալօր 69–70 ղ. կենդինարը վաճառողներ կան։

ՁԷՅԻՐ.— Այս շաբթու վաճառեցան 2000 օխայ Գայսար ի գին 8–8 1/4 ղ. օխան։ Պատրաստ 1,400 պարկ։ Հրապարակը մնայուն է սակայն գնողներ կան, և գները բաղդատաբար աւելի հատատ են։

ՄԱԶԻ.— Այս շաբթու վաճառում տեղի չունեցաւ։ Պատրաստ 150 պարկ սեւ։ Հրապարակին վրայ գնողներ կան։ Գները հատատ են։

ՄՈՐԹ.— Այս շաբթու մորթի վրայ կարեւոր գործ մը տեղի չէ ունեցած։

ԵՂՋԻԻՐ.— Այս շաբթու վաճառում չկայ։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Ցորեն Կիրգա Ռուսիոյ	Լիպրայ	57—59	Ղրշ. 19 1/2—20 3/4	Փիլէն
» կարծր	»	57—60	» 16—18	»
» Կակաչ Կալաց և Պրայլա	»	57—58	» 17—18	»
» » Պուլղարիոյ	»	56—57	» 17—17 1/2	»
» » Բուռմէլի	»	56—59	» 17—19	»
Եգիպտացորեն, Կալաց, Խմայիլ և Օռէսա			» 12 3/4— 15	»
» » Օրտու և Տաճկական			» 12—1/2	»
Գարի կակաչ			» 12 1/2—	»
» հատ			» 12 3/4—	»
Հաւրար			» 12 1/2—	»
Բիթանահունտ (քէթէն թօհումը)			» 25 1/2—	»
Գանար եէմի			Փղ 44 — 46	Օխայ
Նոխուտ Պալիքէսէր			» 50 — 68	»
» Սիֆէնք			» 50 — 65	»
Բէնոթիրի հունտ			» 74 — 75	»
Պակլա			» 25 —26	»
Սուսամ Մուսանիա Պալքէսէր			» 110 —120	»
» Մէրսին			»108 —115	»
Սֆիոնի հունտ			» 59 —	»
Լուբիա Օրտու			»110 —115	»
» Գանուբ և Բուռմէլի			» 115 —145	»
Օռէսա Ա. Ամիւր			Ղրշ 105 —110	Գարկը
» Բ. »			» 95 —100	»
» Գ. »			» 80 — 82	»
Ադիմա			» 77 — 80	»
Պրայլա տեղական հետ խառնուած			» 69 — 70	»
Պրայլա			» 70 —	»
Վառնա			» — —	»
Շումլէնոքֆէր			» 68 —	»
Խահուէ			Ղրշ 7·00–7·30–7·60–8·000	Օխայ· 100 տակին
Լեղակ ալէնիալ			» 80— 95	» » »
» Ֆուրքայ			» 55— 75	» » »
Որդան կարմիր սեւ			» 20— 21	» » »
» կարմիր թուխ			» 19— 20	» » »
Պզպեղ			» 12—	» » »
Կինամոն (դարչին)			» 5–6	» » »
Գարէնֆիլ			» 7—8	» » »
Թէյ սեւ սորտին			» 12— 17	» » »
Թէյ առաջին և լաւ			» 27— 95	» » »
Շաքար Հալանտոյ			» 145—	կենդինարը 105 »
» Դրիէսթէ Ա. (պարիզ մէջ)			» 120	» » »
» » Բ. (»)			» 115	» » »
» » Գ. (»)			» 108—111	» » »
Մեծուսք			» 54—55	» 100 »
Խունկ (Ֆրանկիլիք)			» 210—230	» » »
Բրնձ Խուլոյ Ա. Ռիզօն			Ֆրանգ 46 1/4—	Գարկը » »
» » Բ. »			» 45	» » »
» » Ա. սովորական			» 41	» » »
» » Բ. »			» 39	» » »
» » Գ. »			» —	» » »
» Հնդկական			Ղրշ 118—124—126—128	» » »
Գօլա Գաղիական			» 3 3/4	Օխայ » »
» Անգլիական			» 138	Մնտուկը »
Մոմ			Ղրշ 7 1/8—	Փիլ» »
,, Գաղիական			» 83—	» »
Կապ Ամերիկայի մնտուկ			» 28 1/2—34–1/2—38	» »
» Ռուսկոյ			» 26 1/2—32—34–36	» »
» » (վարիլի մէջ)			Փարայ 46—	Օխայ » »
Ոգի Ռուսկոյ Օլատոֆքա 16 աստիճան			Օխայ 24—24 1/2	1 Խակոյ
» » Սօտինաքի			» 26—26 1/2	»
» » Խարքաֆէն			» 28 1/2 —	»
» Վար տեսակ Սէլանիկ և այլն			» 33 — 36	»
Ռում Թրիէսթէ			Կալլոն 21—	»
» Անգլոյ			» 9 1/4—10	»
Անգղիական երկաթ (չուղուզ)			» 42	Կենդինարը
» Երկաթ (տէմէտ)			» 42	»
Շուէյտի » (չուղուզ)			» 74 —76	»
» » (տէմէտ)			» 77	»
Տախտակ » (Սաձ) թիւ 1— 4			» 61 —	»
» » » 5—10			» 67 —68	»
» » » 11—14			» 76—77	»
Կոր			» 87	»
Զէմպէր սովորական			» 55	»
» Մեծ դիրք			» 65 —67	»
Անագ (գ՝ալայ)			» 560—565	»
Կապար (աչէմ)			» 110	»
» Տախտակ			» 118—	»
» Խողովակ			» 2 1/4—	Օխան
Զէյլիք			Ղրշ 124—133	Մնտուկը
Գարմիցա		45 քիլոնոց	» 58— 60	Վարիլը
Թէյնէքէ			» 183—184	2 Մնտուկը
Պղինձ			» 11 7/8–12 1/2	Օխայ »
Ճինկօ			Ֆրանգ 69—70	100 Օխայ
Հանդամուխ Նիւշաթել (ի վաճառատուն)			» 22 Շ. 6 Բ. Շ. 23 Բ.	Թօնոն
» (Ծովու վրայ)			» 20 » 0 » 21	» 6 » »
» Գարաֆի (ի վաճառատուն)			» 23 » 6 » 24	» 0 » »
» » (Ծովու վրայ)			» 21 » 0 » 22	» 0 » »
» Հարթելբուլ			» 17 » 0	» » »
Լիմէրբուլ (անուանական)			» 14 » 0 » 15	» 6 » »
Մահուտի			Ղրշ 5 7/8—6 1/2	Լիպրան Ոսկի 110
Ամերիկան ամբողջ եարտա			» 4 1/2— 5 1/2	» » »
» պակասաւոր			» 3 3/8 —5 1/4	» » »
Ամիարցու (լոնկ զլոթ) լաւ տեսակն			» 4 1/4—4 3/4	» » »
» » վարը լիպրա			» 4 7/8– 5	» » »
» » » ներկուելու (գօտինքիթն)			» 5 1/4– 5 3/8	» » »
Եէլքէն պէրլի լաւ տեսակ			» 4 3/8– 4 1/2	» » »
» » երկրորդական			» 4–4 1/4	» » »
Թամ ասիթար (չորմինկ) լաւ տեսակ			» 42 — 72	Թօփը » »
» » » միջին			» 35 — 40	» » »
» » » վար »			» 28 — 42	» » »
Միւլ 4 թիւ (չափալը) 3 թօփը (30–35–38 ինչ.)			Ղրշ 40 1/3—	» 112
» 16 » (Թէնկիֆի) » » ( )			» 37 —38	» »
» 26 » (Աքոչիա) » » ( )			» 48 —	» »
Մանած Վաթէր	4—14		Ղրշ 34—37	փքէթը » 106
» »	18—28		» 44—48	» » »
» Էքպրա (Ֆիլիզմէնկ)	4—14		» 39—35	» » »
» » ( )	18—28		» 48—58	» » »
» Էքպրա գրօմիթօն	16—24		» 64—65	» » »
» Մամի	8—14		» 52—58	» » »
» »	20—24		» 69—72	» » »
» Կարմիր Խուլիոյ	20— լաւ		» 60—70	» » »
» » »	20—		» 48—63	» » »
» » Զուիցերիոյ թիւ	20		» 70–80–83	» » »
» » »	4–14		» 70—75— 80	» » »
Թիմիտիք առաջին տեսակ			Ղրշ 21 1/2–22 1/2	Օխայ 100 տակի
» երկրորդ »			» 19 — 20	» » »
» ստորին »			» 8 — 12	» » »
» Վան			» 12 1/2—15 1/2	» » »
Բուրդ Գասպ պաշի Ա.			» 4 — 6—8	» » »
» » » Բ.			» 3 — 5—7	» » »
» Գրբամա » Ա.			» 5 1/2 – 6	» » »
» » » Բ.			» 5 1/2—4 1/2	» » »
Մէսաքա Թօքատ			» 132 —205	» » »
» Նուխի			Ֆրանք 33 — 41	» » »
» Ռէշտ			» 26 — 34	» » »
Բամպակ Հալէպ			Ղրշ 5 3/4—5 7/8	» » »
» Սամանա			» 6 —6 1/4	» » »
» Իզմիր և շրջակայք			» 6 1/2–7 1/4	» » »
Սֆիրոն Մարաթիա			» 210—230	» » »
» Մէլանիք			» 220—	» » »
» Զիլէ Թօքաթ			» 200—210	» » »
» Պալքէսէր			» 180—190	» » »
» Էնկիւրիւ			» 180—185	» » »
» Նալը խան Պէյ պազար			» 170—175	» » »
» Կէյվէ Պիլէճիք			» 170—	» » »
» Զէյքնիք			» 110—135	» » »
Բիմբէ առաջին ճերմակ			» 27 — 28	» » »
» աչխատուած ճերմակ			» 21 — 25	» » »
» լաւ բնական »			» 19 — 20	» » »
» սովորական »			» 18 — 19	» » »
» լաւ դեղին			» 16 — 17	» » »
» երկրորդ դեղին			» 14 — 15	» » »
» Զամուր			» 3 — 4	» » »
Սալէք լաւ տեսակ			» 16- 16 1/2	» » »
» երկրորդ տեսակ			» 14 1/2—15	» » »
Մահմուզիկ առաջին ճերմակ			» 160 —210	» » »
» երկրորդ			» 39 —110	» » »
» երրորդ			» 60 — 80	» » »
Մէզրամիմ լաւ տեսակներ			» 20 — 23	» » »
» ստորին »			» 19 — 20	» » »
Կազին Տրապիզոն			» 69—70	կենդինար »
» Բէրասունի			» 70—71	» » »
Ճէյրի Էլին			» 3–3 1/2	Օխայ » »
» Բայաթ			» 3–3 1/2	» » »
» Անկորա			» 7 3/4–8	» » »
» Թօքաթ			» 6 1/4–6 1/2	» » »
» Զօրում			» 5 1/2–6	» » »
» Վար տեսակներ			» —	» » »
Եղջիւր 200 գիւրի հաշիւ			» 3 1/2— 4	» »
Մորթ գոմէշի չոր			» 9 1/4— 9 1/2	» »
» թաց			» 6 1/4—6 1/2	» »
» կովի չոր			» 9 —9 1/2	» »
» թաց			» 5 3/4— 6	» »
» Ոչխարի			» 18 — 26	» »
» Այծի			» 18 — 20	» »
» Գառան			» 16 —18 1/2	» »
» Այծուկի			» —	» »
» Նապաստակի			» —	» »

Le véritable Papier JOB est blanc nature, fin, régulier et résistant, qualités depuis longtemps reconnues par tous les bons fumeurs de cigarettes. Pour vous le procurer, veuillez vous adresser dans toutes les maisons sérieuses, honnêtes de votre ville qui vendent les papiers à fumer.

Je ne fabrique uniquement que cette marque dont la couverture porte à l'intérieur la signature qui est faite comme ci-contre : J. Bardou

Ne pas confondre les cahiers signés ainsi avec des marques nouvelles qui pourraient vous être offertes.

ԱՂՏՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ

Բոլորովին կը բժշկուին իմ դրամբեւռիս, հիմնեալ դիւտական նոր խուզարկութեանց վրայ, նոյն իսկ ամենէն աւելի յուսահատ պարագայից մէջ, առանց երբէք խանգարելու գործարանին նամանաւանդ կը բժշկեմ երիկամաբորբոքութեան մշտնջենական և անկարողութեանց տխուր հետեւանքները։

Գաղտնապահութիւն երաշխաւորեալ

Կը խնդրուի հիւանդութեան ճիշդ նկարագրութիւնը գրել։

ՏՈՐԹՈՐ ՊԼԼԱ

Անգամ բանմանիլ Գիտական ընկերութեանց

6, Բլաս աք լա Կնսիոն Փարիզ

VICHY

ՎԻՇԻ

Վաքսէրիան, Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր։

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս շաքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Զելմուկներէն եկած աղով, ախորժահամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն գներու և չիներուն վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրօշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղադրդաց քով։

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

Այս հռչակաւոր վուշեայ սիկարի թուղթը որ ամենաանտիր տեսակէ է, կը յանձնարարուի ծխողաց։ Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ։ Ընդհանուր շուկաներն է՝ բոլոր Ծանկստանի համար Գալաթիա, Մոմխանէ փողոց Սիթէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիոզի վաճառատունը։

Կը գտնուի նաև Կ. Պոլսոյ և Գալաթիոյ բոլոր ծխավաճառաց քով։

38–78

ԲԺԻՇԿ ՃԱՆԻԿ ՔՐԻՍԵԱՆ

ՊԵՇԻՔԹԱՇ, ԶԸՐԱՂԱՆ ՃԱՏՏԻՆԻ ՓԱՇԱ ՄԱՀԱԼԼԷ

Թիւ 50 Թիւ 50

Իւր տունը ամեն օր, առաւօտ և երեկոյ հիւանդ կընդունի, իսկ կիւրակէ կէս օրէ վերջը ԶԲԻՆԱՐ։

Նոյնպէս իւր յանախորդաց դիւրութեան համար, ըստ առաջնոյն կը շարունակէ գտնուիլ ամեն օր, Կ. Պոլիս կամուրջի դէմ ՋԻՆՋԻԽԵԱՆ եղբարց դեղարանը։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՆ ՆՈՒԱՐԵԴԻՆԱՑ

Գալաթա—Բարար Թահմիզ փողոց Թիւ 59

Մելզոն եէֆ. Տէօքմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ, որպիսիք են, խահվէ՝ սովորական, լաւ եւ ընտրագոյն՝ մարթինիքա. շաքար՝ Մարսիլիոյ և Թրէնտէի. այլ և այլ տեսակ ըսքարմաչէմներէ զատ, Ֆրանսական բուն Ֆուրնիէ. Սկիպիք թարմ եւ ընտիր խուզ. Նաբուլիի մաքարոն, Ձէյնուվայի եւ Նաբուլիի չէհրիյէ. բրինձ՝ Մախսուսէ և Ռիզօն. լուբիա և սիսեռներ՝ և փուն և խիստ համեղ. անուշեղէնի և խաղողներէնի յատուկ լաւագոյն ալիւր. օսլայ (նիշասթա) և արաբօթ. Բանանոյ եւ Այվալքի ընտիր ձէթ. Լոնտոնի և Մարսիլիոյ քարիւղ (կազ). Լոնտոնի ընտիր լիզակ (չիվիտ). քօնեակ եւ այլ ոգելից ըմպելիք. սոսա. թարմ ըսթաքոյ և սարսին. Այվալքի ընտիր ձէթ. թարխանա և պուլիւր. մէկ խօսքով, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի ամեն տեսակներովն լաւագոյնն այն պիտանի բաներու, որք առեւտրական սոյն ճիւղին կը վերաբերին գլխաւորապէս։

Ամեն յանձնարարութիւն կը կատարուի ուղղութեամբ և կանոնաւորապէս։

Գիները խիստ չափաւոր են։ ԱՊԱՌԻԿ ԶԿԱՑ։

ԿԱՂԱՆԴ 1885

Դպրոցական նուէրի համար ուժան գներով կրօնական պատկեր ուզողները պէտք է դիմեն ի կեդրոնատեղին

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ

Թիւ 10, ԵՒԻՐՍԷՆ-ԳԱԼՏԸՐԸՄ, 10 Թիւ

ԴԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Ուր գտառաց ուղղակի յանձնարարութիւններն ալ կը կատարուին, ստակը կանխիկ ընդունելով։

8—15

ԱԶԴ

Գրիգոր էֆ. Մինասեան և Գալուստ էֆ. Գուլումճեան, փաստաբանք վիլայեաք Փարիզու իրաւագիտական Համալսարանէն, հաստատած են իրենց գրասենեակն ի Թիւ 7. 8. Իզմիրլի օղուլխան Գալաթիա։

2—15

Արտօնատէր Ե. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ